
Vergaderjaar 2023–2024

36 550 VII

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII) voor het jaar 2024 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

A.	ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL	3
B.	BEGROTINGSTOELICHTING	4
1	Leeswijzer	4
2	Beleid	6
2.1	Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties	6
3	Beleidsartikelen	12
3.1	Artikel 1. Openbaar bestuur en democratie	12
3.2	Artikel 2. Nationale veiligheid	14
3.3	Artikel 3. Woningmarkt	16
3.4	Artikel 4. Energietransitie gebouwde omgeving en bouwkwaliteit	22
3.5	Artikel 5. Ruimtelijke ordening en omgevingswet	30
3.6	Artikel 6. Overheidsdienstverlening en informatiesamenleving	33
3.7	Artikel 7. Werkgevers- en bedrijfsvoeringsbeleid	37
3.8	Artikel 9. Uitvoering Rijksvastgoedbeleid	40
3.9	Artikel 14. Slavernijverleden: fonds en herdenkingscomité	44
4	Niet-beleidsartikelen	46
4.1	Artikel 11. Centraal apparaat	46
4.2	Artikel 12. Algemeen	48
4.3	Artikel 13. Nog onverdeeld	50

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van [artikel 2.3, eerste lid](#), van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2024 wijzigingen aan te brengen in de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

H.M. de Jonge

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

De eerste supplettaire begroting geeft een beeld van de uitvoering van de begroting 2024. De stand van de eerste supplettaire begroting wordt vanaf de stand van de ontwerpbegroting 2024 opgebouwd (Kamerstukken II 2023/24, [36410 VII, nr. 1](#)).

De stand van de vastgestelde begroting 2024 is inclusief het amendement van de leden Nijboer en Grinwis (Kamerstukken II 2023/24, [36410 VII, nr. 14](#)), het amendement van het lid Sneller (Kamerstukken II 2023/24, [36410 VII, nr. 18](#)), het amendement van de leden Grinwis en Peter de Groot (Kamerstukken II 2023/24, [36410 VII, nr. 25](#)) het amendement van het lid Boulakjar (Kamerstukken II 2023/24, [36410 VII, nr. 26](#)), het amendement van het lid Beckerman (Kamerstukken II 2023/24, [36410 VII, nr. 29](#)), het amendement van de leden Inge van Dijk en van der Graaf (Kamerstukken II 2023/24, [36410 VII, nr. 30](#)) en het amendement van de leden Sneller en Rahimi (Kamerstukken II 2023/24, [36410 VII, nr. 57](#)).

Vanaf de eerste supplettaire begroting 2024 wordt in de tabel budgettaire gevolgen van beleid een extra kolom toegevoegd voor het presenteren van de extrapolatie voor het jaar 2029.

Uitgangspunt bij de tabel budgettaire gevolgen van beleid is dat per artikel de beleidsmatige en technische mutaties toegelicht worden, die groter dan of gelijk zijn aan de ondergrens zoals deze in de Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV) zijn opgenomen, de zogenaamde staffel. In het kader van transparantie of anderszins kan het voorkomen dat mutaties beneden deze ondergrenzen ook worden toegelicht.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV 2024

Artikel	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
1. Openbaar bestuur en democratie	Verplichtingen/Uitgaven: 5 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 10 mln. Ontvangsten: 2 mln.
2. Nationale Veiligheid	Verplichtingen/Uitgaven: 5 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 10 mln. Ontvangsten: 2 mln.
3. Woningmarkt	Verplichtingen/Uitgaven: 10 mln. Ontvangsten: 5 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 20 mln. Ontvangsten: 10 mln.
4. Energietransitie gebouwde omgeving en bouwkwaliteit	Verplichtingen/Uitgaven: 10 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 20 mln. Ontvangsten: 2 mln.
5. Ruimtelijke ordening en omgevingswet	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 2 mln.
6. Overheidsdienstverlening en informatiesamenleving	Verplichtingen/Uitgaven: 5 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 10 mln. Ontvangsten: 2 mln.
7. Werkgevers- en bedrijfsvoeringsbeleid	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 2 mln.
9. Uitvoering Rijksvastgoedbeleid	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 4 mln.
11. Centraal apparaat	Verplichtingen/Uitgaven: 5 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 10 mln. Ontvangsten: 2 mln.
12. Algemeen	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 2 mln.
13. Nog onverdeeld	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
14. Slavernijverleden: fonds en herdenkingscomité	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 2 mln.

Onderstaand is het overzicht te vinden van uitgaven in verband met coronamaatregelen per artikel.

Tabel 2 Extracomptabele tabel coronamaatregelen (bedragen x € 1.000)

Artikelnummer	naam maatregel/regeling	Bedrag verplichtingen 2024	Bedrag uitgaven 2024	Bedrag ontvangsten 2024	Relevante Kamerstukken
1	Waterschappen	3.362	3.362	0	(Kamerstukken II 2023/24, 36550 VII,nr.2)
Totaal		3.362	3.362	0	

Onderstaand is het overzicht te vinden van uitgaven in verband met maatregelen Oekraïne per artikel.

Tabel 3 Budgettaire overzicht Oekraïne (bedragen x € 1.000)

Artikelnummer	naam maatregel/regeling	Bedrag verplichtingen 2024	Bedrag uitgaven 2024	Bedrag ontvangsten 2024	Relevante Kamerstukken
	-	-	-	-	
Totaal		0	0	0	

2 Beleid

2.1 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties

Tabel 4 Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2024 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x €1.000)							
	Artikelnummer	Uitgaven 2024	Uitgaven 2025	Uitgaven 2026	Uitgaven 2027	Uitgaven 2028	Uitgaven 2029
Vastgestelde begroting 2024		11.395.030	10.279.495	9.438.901	9.393.198	9.561.883	0
Belangrijkste suppletoire mutaties							
1) Regio Deals	1	0	129.579	127.487	0	0	0
2) Huurtoeslag	3	34.820	- 22.080	12.230	44.130	59.830	52.830
3) Doorbouwgarantie	3	- 175.000	153.000	0	0	0	0
4) Herplaatsingsgarantie	3	114.288	0	0	0	0	0
5) Woningbouwimpuls	3	133.000	0	0	0	0	0
6) Vestigingsklimaat	3	0	68.750	78.750	40.000	25.000	0
7) Rijksvastgoedbedrijf	3	41.800	0	0	0	0	0
8) Verduurzaming onderhoud huurwoningen	4	- 11.000	0	38.828	48.848	39.840	38.840
9) Verduurzaming Vereniging van Eigenaars	4	- 27.000	0	19.000	8.000	0	0
10) Energiebesparing koopsector	4	0	0	0	25.300	30.000	35.000
11) Verduurzaming maatschappelijk vastgoed	4	78.696	- 38.696	0	0	0	0
12) Warmtefonds	4	0	35.300	35.300	35.300	35.300	35.300
13) Maatschappelijk vastgoed fonds	4	0	249.900	0	0	0	0
14) Nationaal Isolatie Programma (lokale aanpak woningisolatie)	4	49.900	0	0	0	0	0
15) Nationaal Isolatie Programma (soortenmanagement)	4	39.420	0	0	0	0	0
16) Verduurzaming Groningen en Noord-Drenthe	4	- 49.227	49.227	0	0	0	0
17) Rijksvastgoedbedrijf	4	- 13.000	13.000	0	0	0	0
18) Verduurzaming maatschappelijk vastgoed	4	- 13.800	13.800	0	0	0	0
19) Tariefgefinancierde dienstverlening	11	130.239	0	0	0	0	0
20) Dienstverleningsovereenkomsten SSO's	11	20.000	0	0	0	0	0
21) Kwijtschelding publieke schulden	12	- 140.000	20.000	40.000	40.000	40.000	0
22) Slavernijverleden	14	- 40.638	- 68.446	10.359	10.360	2.028	2.029
23) Extrapolatie 2029	Alle	0	0	0	0	0	9.800.130
24) Eindejaarsmarge	Alle	215.000	0	0	0	0	0
25) Loon- en prijsbijstelling tranche 2024	Alle	191.000	154.000	123.000	115.000	111.000	112.000
26) Overig	Alle	- 49.886	- 79.114	59.960	62.024	38.232	- 29.165
Stand 1^e suppletoire begroting 2024		11.923.642	10.957.715	9.983.815	9.822.160	9.943.113	10.046.964

Toelichting

1. Regiodeals

De zesde tranche van de Regio Deals wordt conform afspraak vanaf de zomer van 2024 opengezet. Uitbetaling van de zesde tranche vindt plaats in 2025 en 2026. Daarom worden de middelen die in 2024 van de Aanvullende Post (AP) van het ministerie van Financien komen doorgeschoven naar 2026. In 2025 zijn reeds middelen beschikbaar voor de Regio Deals (€ 192 mln.).

2. Huurtoeslag

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft een wetsvoorstel ingediend waarbij het wettelijk minimumloon (WML) per 1 juli 2024 met 1,2% omhoog gaat en daarnaast wordt geïndexeerd. De extra verhoging van het minimumloon komt voort uit een amendement van de Tweede Kamer (Kamerstukken II 2023/2024, [36410 XV, nr. 7](#)). In dit

amendement is ook dekking voorzien voor de hogere uitgaven huurtoeslag als gevolg van de verhoging van het WML, via de inkomensparameters. In de huurtoeslagraming worden de effecten van de verhoging van het WML verwerkt. Deze effecten zijn structureel ongeveer € 60 mln.

De huurtoeslagraming is mede bijgesteld op basis van de CEP (Centraal Economisch Plan) raming van het CPB over onder andere het aantal huurtoeslagontvangers. Vanaf 2024 wordt de raming structureel verlaagd omdat minder mensen in de huurtoeslag instromen dan eerder werd verwacht op basis van de verhoging van het WML, de verlaging van de eigen bijdrage en de sterk gestegen maximum huurgrens.

De huurtoeslag is in de augustusbesluitvorming 2023 verhoogd om de koopkracht te behouden. Er is een fout ontdekt die leidt tot de neerwaartse bijstelling van de koopkrachtcijfers voor een deel van de huurtoeslagontvangers, voornamelijk mensen in de bijstand. Er wordt vanaf 2024 structureel € 66,0 mln. toegevoegd aan de begroting om dit te herstellen. De huurtoeslag wordt verhoogd met € 3,05 per maand voor deze doelgroep.

3. Doorbouwgarantie

Er is een kasschuif van € 175,0 mln. van 2024 naar 2025 om het budget naar aanleiding van het aangenomen amendement over de doorbouwgarantie in het juiste kasritme te zetten (Kamerstukken II 2023/24, [36410 VII, nr. 14](#)).

In 2025 wordt € 22,0 mln. technisch afgeboekt om een deel van het budget van de doorbouwgarantie te reserveren ten behoeve van investeringen in het ondernemingsklimaat microchipsector in de regio Eindhoven.

4. Herplaatsingsgarantie

Dit betreft een kasschuif van € 114,3 mln. voor de financiële herplaatsingsgarantie flexwoningen. Middels deze mutatie worden de middelen van 2029 naar 2024 geschoven voor storting in de voor de garantie ingerichte begrotingsreserve.

5. Woningbouwimpuls

De middelen ter compensatie van uitgaven voor versnelling van de huisvesting van ontheemden (€ 33 mln. voor 2025 en € 100,0 mln. voor 2026) worden vanuit de aanvullende post van het ministerie van Financiën op de BZK-begroting geboekt. Via een kasschuif worden deze middelen naar 2024 geschoven om het budget in dit jaar in te zetten voor het stimuleren van de woningbouw.

6. Vestigingsklimaat

Er zijn middelen ter beschikking gesteld aan OCW, EZK, BZK, IenW en de regio Eindhoven om het vestigingsklimaat voor de Nederlandse microchipsector te verbeteren. BZK draagt als onderdeel hiervan zorg voor verschillende maatregelen op het gebied van woningbouw in de regio Eindhoven, te weten het realiseren van additionele (studenten)woningen en gebiedsmaatregelen. Onder gebiedsmaatregelen vallen verbeteringen van de leefbaarheid zoals groen- en watermaatregelen.

7. Rijksvastgoedbedrijf

De matching van door het Rijksvastgoedbedrijf ingekochte flexwoningen met afnemers verloopt minder snel dan verwacht. Hierdoor worden de uitgaven later gefactureerd dan geraamd. De uitgavenraming voor 2023 is met € 41,8 mln. verlaagd. Deze middelen worden in 2024 weer toegevoegd aan de begroting.

8. Verduurzaming onderhoud huurwoningen

De regeling SVOH is beschikbaar voor subsidie aan kleine particuliere verhuurders gericht op verduurzaming en onderhoud. Het verduurzamings-tempo in deze sector en verduurzamingsurgentie bij deze doelgroep van kleine verhuurders is nog niet hoog. Het budget is op basis van de huidige verwachtingen in het juiste kasritme gezet van 2024 (- € 11,0 mln.) naar 2027 (€ 10,0 mln.) en 2028 (€ 1,0 mln.).

Om de normering energielabels effectief en uitvoerbaar te laten zijn voor de particuliere verhuurders wordt de subsidie (meerjarig) overgeboekt vanuit de Aanvullende Post bij het ministerie van Financiën. Voor de jaren 2026 tot en met 2028 betreft dit jaarlijks € 38,8 mln. en vanaf 2029 jaarlijks € 22,4 mln. structureel.

9. Verduurzaming Vereniging van Eigenaars

Het kasritme voor de aanvragen voor Subsidieregeling Verduurzaming voor Verenigingen van Eigenaars (SVVE) wordt aangepast. De budgetten worden verschoven van 2024 (- € 27,0 mln.) naar de jaren 2026 (€ 19,0 mln.) en 2027 (€ 8,0 mln.) om de uitfinanciering van aanvragen in die jaren mogelijk te maken. De verwachting is dat het gebruik van de SVVE door VvE's de komende jaren zal toenemen.

10. Verduurzaming koopsector

Voor het Nationale Isolatieprogramma worden de gereserveerde middelen uit het meerjarenprogramma Klimaatfonds 2025 beschikbaar gesteld voor verschillende maatregelen. Voor de SVVE betreft dit in totaal € 125,3 mln., voor 2027 € 25,3 mln., voor 2028 € 30,0 mln., voor 2029 € 35,0 mln. en voor 2030 € 35,0 mln.

11. Verduurzaming maatschappelijk vastgoed

Op basis van het amendement-Boucke c.s. op de begroting van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (Kamerstukken II 2023/24, [36410 XIII, nr. 28](#)) wordt de subsidieregeling DUMAVA met € 40,0 mln. voor 2024 opgehoogd ten behoeve van extra middelen voor zonnepanelen op scholen.

De belangstelling voor de regeling DUMAVA groot blijft, daarom wordt het subsidieplafond verhoogd in 2024 voor de derde tranche DUMAVA. Via een kasschuif € 38,7 mln. van 2025 naar 2024 wordt het budget in het juiste kasritme gezet.

12. Warmtefonds

Bij Voorjaarsnota 2023 heeft het kabinet besloten € 300 mln. uit het Klimaatfonds beschikbaar te stellen voor de begroting van BZK. Van deze reeks is al € 88,0 mln. naar de BZK-begroting gegaan. De resterende middelen van totaal € 212,0 mln. worden vanaf 2025 (€ 35,3 mln. jaarlijks) vanuit de Aanvullende Post bij het ministerie van Financiën op de BZK-begroting geboekt.

13. Maatschappelijk vastgoed fonds

Vanuit de aanvullende post bij het ministerie van Financiën worden de in het Klimaatfonds gereserveerde middelen van € 74,9 mln. op de BZK begroting geboekt in 2025. De middelen zullen worden ingezet voor het verstrekken van dotaties aan bestaande fondsen als de Regionale energiefondsen, het Nationaal restauratiefonds (NRF), het Bank Nederlandse Gemeenten Duurzaamheidsfonds en de Energiebespaarlening voor scholen, met als doel de verduurzaming en renovatie van gebouwen voor te financieren.

Met name eigenaren van klein maatschappelijk vastgoed en monumenten hebben hierdoor de mogelijkheid om een op de doelgroep aangepaste lening te krijgen.

Verder blijven de in het Klimaatfonds beschikbare middelen (€ 175,0 mln.) voor een maatschappelijk vastgoed fonds gereserveerd.

14. Nationaal Isolatie Programma (lokale aanpak woonisolatie)

De loon- en prijsbijstelling 2024 van € 49,9 mln. van het Klimaatfonds voor het Nationaal Isolatieprogramma is toegekend.

15. Nationaal Isolatie Programma (soortenmanagement)

Van het Nationaal Isolatieprogramma wordt vanuit de aanvullende post bij het ministerie van Financiën € 39,4 mln. van het Klimaatfonds op de BZK-begroting geboekt. Hiermee wordt in 2024 een tweede tranche van een subsidieregeling geopend die gemeenten in staat stelt om soortenmanagementplannen op te stellen, waardoor geïsoleerd kan worden zonder kwetsbare soorten te schaden.

16. Verduurzaming Groningen en Noord-Drenthe

Om de middelen voor verduurzaming Groningen en Noord-Drenthe in het juiste kasritme te krijgen wordt er € 49,2 mln. van 2024 naar 2025 doorgeschoven.

17. Rijksvastgoedbedrijf

Om de aanbestedende rijksdiensten zoals het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) in staat te stellen om structureel uitstoot-verminderende criteria te stellen bij aanbestedingen in het kader van Stikstofbeleid, is hiervoor budget beschikbaar gesteld. Het RVB ziet echter dat projecten opschuiven in tijd door vertraging. Hierdoor zijn de geplande projecten voor 2024 vertraagd en worden voor een deel in 2025 uitgevoerd. Er wordt € 13,0 mln. van 2024 naar 2025 geschoven om zo het budget in het juiste kasritme te zetten.

18. Verduurzaming maatschappelijk vastgoed

De projecten voor verduurzaming gebouwen (Energiebesparing Rijk), binnen het Rijksvastgoedbedrijf zijn in 2022 gestart. In 2024 zou het restant van de subsidie worden verstrekt. Een van de voorwaarden van deze subsidie is dat de aanbesteding van het project dient te zijn afgerond. De aanbesteding is vertraagd, waardoor niet de gehele tranche kan worden uitgegeven in 2024. Er wordt € 13,8 mln. van 2024 naar 2025 geschoven om zo het budget in het juiste kasritme te zetten.

19. Tariefgefinancierde dienstverlening

De stand van de uitgavenbudgetten voor het tariefgefinancierde deel van Doc-Direkt, OBF en RIS worden op het juiste niveau gebracht.

20. Dienstverleningsovereenkomsten SSO's

De raming van de kosten van de dienstverlening van baten-lastenagent-schappen die via het kerndepartement lopen voor de dienstverleningsovereenkomsten (DVA's) wordt bijgesteld.

21. Kwijtschelding publieke schulden

Voor het kwijtschelden van publieke schulden door medeoverheden, in verband met de gevolgen van de kinderopvangtoeslag affaire, is door het kabinet € 230 mln. beschikbaar gesteld. Met de medeoverheden is afgesproken dat compensatie van de uitgaven en de derving van inkomsten plaats vindt op basis van nacalculatie (werkelijke kosten). Voor 2024

bedraagt het budget € 160 mln. Op basis van de realisatie van 2023 (€ 20 mln.) is een lager bedrag per jaar realistisch. Daarom wordt € 140 mln. van beschikbare budget van 2024 door middel van een kasschuif verspreid over de jaren 2025 tot en met 2028.

22. Slavernijverleden

Tijdens het vormgeven van artikel 14 was het kasritme nog niet bekend. Inmiddels heeft besluitvorming hierover plaatsgevonden en zijn middels deze kasschuif de middelen in het juiste ritme gezet.

Daarnaast vindt een overboeking plaats van circa € 66,6 mln. verdeeld over de jaren 2024 tot en met 2029 naar hoofdstuk 4 om invulling te geven aan de maatschappelijke initiatieven voor de Caribische delen van het Koninkrijk.

23. Extrapolatie 2029

In miljoenennotajaar 2024 is het jaar 2029 toegevoegd aan de begroting. De middelen voor 2029 zijn via de extrapolatie in de 1e suppletoire begroting toegevoegd.

24. Eindejaarsmarge

Dit betreft de ontvangen eindejaarsmarge van 2023.

25. Loon- en prijsbijstelling

De tranche 2024 van de loon- en prijsbijstelling is toegevoegd aan de BZK-begroting.

Tabel 5 Belangrijkste suppletoire ontvangsten mutaties 2024 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Artikelnummer	Ontvangsten 2024	Ontvangsten 2025	Ontvangsten 2026	Ontvangsten 2027	Ontvangsten 2029	Ontvangsten 2029
Vastgestelde begroting 2024		630.989	523.389	510.525	507.077	500.377	0
Belangrijkste suppletoire mutaties							
1) Huurtoeslag	3	18.500	19.600	24.500	16.500	17.000	10.500
2) Rijksvastgoedbedrijf	3	64.958	0	0	0	0	0
3) Grootse schallige rijksprojecten	3	0	0	12.735	12.990	19.875	20.272
4) Afrekening voorschotten	9	19.377	0	0	0	0	0
5) Dienstverleningsovereenkomsten SSO's	11	20.000	0	0	0	0	0
6) Tafiefgefinancierde dienstverlening	11	130.239	0	0	0	0	0
7) Surplussen eigen vermogen agentschappen	12	31.300	0	0	0	0	0
8) Extrapolatie 2029	Alle	0	0	0	0	0	501.977
9) Overige mutaties	Alle	11.926	5.000	5.000	4.950	4.900	4.900
Stand 1^e suppletoire begroting 2024		927.289	547.989	552.760	541.517	542.152	537.649

Toelichting

1. Huurtoeslag

De bijstelling op de ontvangsten huurtoeslag is gebaseerd op realisatiecijfers over afgelopen jaar en de verwachting dat meer terugvorderingen (en dus ook ontvangsten) zullen ontstaan (vooral omdat het gemiddelde huurtoeslagbedrag per huishouden stijgt).

2. Rijksvastgoedbedrijf

De bijstelling van de ontvangsten RVB is een optelsom van verschillende mutaties van de opdracht flexwoningen. Door een latere matching van flexwoningen die ingekocht zijn door het RVB komen bijbehorende ontvangsten later binnen dan geraamd. De ontvangstenraming voor 2023 is

daarom in totaal met € 75,3 mln. verlaagd. Deze ontvangsten worden in 2024 toegevoegd aan de begroting. Ook is bij de tweede suppletoire begroting van 2023 € 12,5 mln. afgeboekt aan de uitgavenkant vanwege een lagere totale opdrachtwaarde. De ontvangsten worden nu bijgesteld met hetzelfde bedrag. Tenslotte wordt € 6,6 mln. aan geraamde ontvangsten toegevoegd vanwege aanvullende indexering van de flexwoningen.

3. Grootschalige rijksprojecten

Er wordt gestart met fase 1 van het grootschalige woningbouwproject ZuiderC in Lelystad. De geprognoseerde ontvangsten worden vanaf 2026 toegevoegd aan de begroting.

4. Afrekening voorschotten

De ontvangsten omvatten de definitieve afrekening van 2023 van de bevoorschotting aan het RVB uit de begroting van BZK (VII).

5. Dienstverleningsovereenkomsten SSO's

Daarnaast zijn er meerontvangsten van de dienstverlening van de batenlasten agentschappen die via het kerndepartement lopen voor de dienstverleningsovereenkomsten (DVA's). Middels een desaldering worden de geraamde kosten verhoogd.

6. Tariefgefinancierde dienstverlening

Dit betreft tariefgefinancierde dienstverlening van OBF, RIS en Doc-Direkt. De stand van de ontvangstenbudgetten wordt voor het tariefgefinancierde deel van deze organisaties op het juiste niveau gebracht.

7. Surplussen eigen vermogen agentschappen

Deze ontvangsten hebben betrekking op de afoming van de surplussen van het eigen vermogen van het RVB (€ 11,8 mln.). Ook betreft het de afoming van de surplussen bij SSC-ICT (€ 10,7 mln.) ten behoeve van transformatie SSC-ICT en doorontwikkeling Doc Dirkt naar een SSO IHH. Verder betreft het afoming van de surplus O&P van (€ 8,8 mln.) ten behoeve van de vervanging van de HR IT-systemen van O&P Rijk.

8. Extrapolatie 2029

In miljoenennotajaar 2024 is het jaar 2029 toegevoegd aan de begroting. De middelen voor 2029 zijn via de extrapolatie in de 1e suppletoire begroting toegevoegd.

3 Beleidsartikelen

3.1 Artikel 1. Openbaar bestuur en democratie

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 Openbaar bestuur en democratie (bedragen x € 1.000)

	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastgestelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletioire begroting (4)	Stand 1e suppletioire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Art.Verplichtingen	606.059	1.000	607.059	8.298	615.357	141.709	130.426	14.096	4.405	102.965
Uitgaven	558.217	1.000	559.217	8.298	567.515	141.709	130.426	14.096	4.405	102.965
1.1 Bestuur en regio	374.775	0	374.775	4.878	379.653	130.673	127.351	3.295	1.827	31.137
<i>Subsidies (regelingen)</i>	19.055	0	19.055	3.247	22.302	1.172	113	3.217	1.758	11.091
POK - Multiproblematiek	1.036	0	1.036	474	1.510	21	20	18	17	1.514
POK - Antidiscriminatie	159	0	159	350	509	0	0	0	0	159
Oorlogsgravenstichting	3.963	0	3.963	30	3.993	23	23	19	19	3.982
Bestuur en regio	1.780	0	1.780	861	2.641	353	141	124	116	1.411
POK - Basisinfrastructuur	10.298	0	10.298	1.482	11.780	840	0	0	0	0
Regio Deals	0	0	0	100	100	0	0	0	0	0
Werk aan Uitvoering	1.819	0	1.819	- 50	1.769	- 65	- 71	3.056	1.606	4.025
<i>Opdrachten</i>	8.220	0	8.220	- 1.996	6.224	- 333	- 458	- 115	- 118	9.268
POK - Multiproblematiek	528	0	528	0	528	0	0	0	0	665
Bestuur en regio	2.581	0	2.581	1.153	3.734	3	2	2	2	4.053
POK - Antidiscriminatie	370	0	370	13	383	11	20	18	16	936
Regio Deals	1.041	0	1.041	- 754	287	- 221	0	0	0	0
Diverse opdrachten	0	0	0	341	341	30	30	30	30	30
Antidiscriminatie	3.700	0	3.700	- 2.749	951	- 156	- 510	- 165	- 166	3.584
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	377	0	377	313	690	53	7	6	6	278
Diverse bijdragen	272	0	272	- 31	241	7	7	6	6	278
Regio Deals	105	0	105	344	449	46	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	345.624	0	345.624	3.671	349.295	129.779	127.687	185	180	9.962
Groeiopgave Almere	9.774	0	9.774	232	10.006	200	200	185	180	9.962
Evides	1.250	0	1.250	77	1.327	0	0	0	0	0
Regio Deals	334.600	0	334.600	0	334.600	129.579	127.487	0	0	0
Waterschappen	0	0	0	3.362	3.362	0	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	37	0	37	43	80	2	2	2	1	38
Bijdragen internationaal	37	0	37	43	80	2	2	2	1	38
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	962	0	962	0	962	0	0	0	0	0
RWS	962	0	962	0	962	0	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken</i>	500	0	500	- 400	100	0	0	0	0	500
POK - Multiproblematiek	500	0	500	- 400	100	0	0	0	0	500
1.2 Democratie	183.442	1.000	184.442	3.420	187.862	11.036	3.075	10.801	2.578	71.828
<i>Subsidies (regelingen)</i>	54.721	1.250	55.971	- 4.102	51.869	6.970	2.269	9.928	1.738	42.757
Politieke partijen	30.719	0	30.719	1.621	32.340	4.407	708	629	601	27.208
Comité 4/5 mei	130	0	130	3	133	3	3	2	2	132
ProDemos	9.581	1.000	10.581	- 1.000	9.581	0	0	0	0	9.581
Verbinding inwoner en overheid	1.624	250	1.874	1.422	3.296	1.632	744	704	692	2.309
Toerusting en ondersteuning politieke ambtsdragers	2.588	0	2.588	555	3.143	46	43	32	32	2.290

	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastgestelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletioire begroting (4)	Stand 1e suppletioire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Weerbaar bestuur	1.863	0	1.863	937	2.800	650	430	411	411	1.154
St Thorbeckeleerstoel	66	0	66	310	376	0	124	0	0	83
Decentrale politieke partijen	8.150	0	8.150	- 7.950	200	232	217	8.150	0	0
<i>Opdrachten</i>	<i>14.899</i>	<i>- 250</i>	<i>14.649</i>	<i>5.844</i>	<i>20.493</i>	<i>3.576</i>	<i>348</i>	<i>467</i>	<i>451</i>	<i>16.852</i>
Verbinding inwoner en overheid	8.964	- 250	8.714	5.218	13.932	3.361	249	224	214	8.535
Toerusting en ondersteuning politieke ambtsdragers	543	0	543	15	558	13	11	10	8	846
Weerbaar bestuur	5.392	0	5.392	611	6.003	202	88	233	229	7.471
<i>Inkomensoverdrachten</i>	<i>7.032</i>	<i>0</i>	<i>7.032</i>	<i>381</i>	<i>7.413</i>	<i>324</i>	<i>303</i>	<i>269</i>	<i>257</i>	<i>7.297</i>
Toerusting en ondersteuning politieke ambtsdragers	7.032	0	7.032	381	7.413	324	303	269	257	7.297
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>3.730</i>	<i>0</i>	<i>3.730</i>	<i>158</i>	<i>3.888</i>	<i>134</i>	<i>126</i>	<i>111</i>	<i>107</i>	<i>3.813</i>
Diverse bijdragen	3.730	0	3.730	158	3.888	134	126	111	107	3.813
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>102.002</i>	<i>0</i>	<i>102.002</i>	<i>102</i>	<i>102.104</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid	102.002	0	102.002	102	102.104	0	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>1.000</i>	<i>1.000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Diverse bijdragen	0	0	0	1.000	1.000	0	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>1.058</i>	<i>0</i>	<i>1.058</i>	<i>37</i>	<i>1.095</i>	<i>32</i>	<i>29</i>	<i>26</i>	<i>25</i>	<i>1.109</i>
Dienst Publiek en Communicatie	1.058	0	1.058	37	1.095	32	29	26	25	1.084
RVO	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25
Ontvangsten	14.765	0	14.765	0	14.765	0	0	0	0	24.765

Geschatte budgetflexibiliteit

Tabel 7 Geschatte budgetflexibiliteit artikel 1

	2024
juridisch verplicht	24%
bestuurlijk gebonden	73%
beleidsmatig gereserveerd	3%
nog niet ingevuld/vrij te besteden	0%

Juridisch verplicht

Van het totale uitgavenbudget op artikel 1 is 24% juridisch verplicht.

1.1 Bestuur en regio

Subsidies (regelingen)

Werk aan uitvoering

Dit betreft voornamelijk middelen voor VNG. VNG heeft de rol om de gemeentelijke deelname te organiseren in het kader van de uitvoerbaarheidstoets decentrale overheid (UDO). Een belangrijk onderdeel daarvan is het onderzoeken van de uitvoerbaarheid (onderzoeksrol), het analyseren van de resultaten van individuele gemeenten/netwerken en het signaleren van rode draden (onderzoeks- en analyserol), het toetsen van die rode draden bij gemeenten (onderzoeksrol) en het vastleggen van de resultaten van het onderzoek in een rapportage. Daarnaast worden medewerkers gefaciliteerd om deze rol goed te kunnen vervullen.

Opdrachten

Antidiscriminatie

Dit betreft voornamelijk een overboeking naar de begroting van het Gemeentefonds. Gemeenten zetten zich in voor de preventie van discriminatie op lokaal niveau, burgers kunnen bij de gemeenten gebruik maken van de gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen. Om initiatieven voor preventie van discriminatie verder te stimuleren krijgen alle gemeenten een bijdrage in de vorm van een decentralisatie uitkering.

Bijdrage aan medeoverheden

Regio Deals

De zesde tranche van de Regio Deals wordt conform afspraak vanaf de zomer van 2024 opengezet. Uitbetaling van de zesde tranche vindt plaats in 2025 en 2026. Daarom worden de middelen die in 2024 van de aanvullende post (AP) van het ministerie van Financien komen doorgeschoven naar 2026. In 2025 zijn reeds middelen beschikbaar voor de Regio Deals (€ 192 mln.).

Waterschappen

In 2023 is corona-compensatie toegekend aan zes waterschappen. Het betrof de compensatie voor gemaakte kosten en misgelopen inkomsten in 2021 als gevolg van de coronapandemie. Door een administratieve vergissing is het bedrag dat bestemd was voor het Waterschap Aa en Maas niet in 2023 uitbetaald, zoals wel was toegezegd in de verleningsbeschikking. Het waterschap had wel recht op deze middelen en deze zijn in januari 2024 uitgekeerd.

1.2 Democratie

Subsidies (regelingen)

Politieke partijen

De structurele financiering van landelijke politieke partijen wordt per 2025 € 3,7 mln. lager in verband met het aflopen van de Jetten-gelden. Dit kan budgettaire problemen veroorzaken voor landelijke politieke partijen. Daarnaast verzoekt motie-Grinwis het kabinet ten behoeve van de kabinetsformatie en in aanloop naar de begroting voor 2025 uit te werken hoe in de continuering van de Jetten-gelden kan worden voorzien. In navolging van deze motie heeft BZK in 2025 de subsidie aan landelijke politieke partijen verhoogd met een incidenteel bedrag van € 3,7 mln.

Decentrale politieke partijen

Voor de voorbereiding van het wetsvoorstel Wet op politieke partijen (Wpp) is er subsidiebudget voor decentrale politieke partijen beschikbaar voor de jaren 2024, 2025 en 2026. De mutatie betreft voornamelijk een kasschuif van 2024 naar 2027 in verband met een jaar vertraging van de Wpp.

3.2 Artikel 2. Nationale veiligheid

Onderstaande tabel is niet gekoppeld aan bt van minfin maar aan onze excel.

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 8 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 2 Nationale veiligheid (bedragen x € 1.000)

	Ontwerpbe- groting 2024 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amende- menten (2)	Vastge- stelde begroting 2024 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1° suppletioire begroting (4)	Stand 1° suppletioire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Verplichtingen	456.290	0	456.290	38.981	495.271	22.026	21.616	22.180	21.577	494.232
Uitgaven	456.290	0	456.290	38.981	495.271	22.026	21.616	22.180	21.577	494.232
AIVD apparaat	437.958	0	437.958	38.582	476.540	21.653	21.253	21.833	21.235	475.555
AIVD geheim	18.332	0	18.332	399	18.731	373	363	347	342	18.677
Ontvangsten	17.214	0	17.214	0	17.214	0	0	0	0	17.214

Toelichting

Van het totale uitgavenbudget op artikel 2 is 100% juridisch verplicht.

Uitgaven

AIVD apparaat

Dit betreft een saldo van diverse mutaties.

Het ministerie van BZK ontvangt in 2024 € 17,7 mln. van het ministerie van Defensie voor de bijdrage in het kader van de kostendeling van gezamenlijke eenheden, detachering en bedrijfsvoeringskosten.

Er wordt € 0,3 mln. gerealloceerd in het kader van juridische advisering voor het programma stelselherziening Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

Van het ministerie van BZK vindt een overboeking plaats van € 0,2 mln. naar het ministerie van JenV in het kader van de uitvoering van het programmaplan Cyclotron.

Daarnaast vindt een overboeking plaats van € 0,1 mln. van het ministerie van OCW naar het ministerie van BZK in het kader van de interdepartementale samenwerking Kennisveiligheid.

Ook boekt het ministerie van BZK € 0,1 mln. over naar het ministerie van JenV ten behoeve van de kennisopbouw door TNO.

Tenslotte is de loon-en prijsbijstelling tranche 2024 verwerkt. Dit gaat om € 21,5 mln. voor 2024 aflopend naar € 21,0 mln. in 2029.

3.3 Artikel 3. Woningmarkt

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 9 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3 Woningmarkt (bedragen x € 1.000)										
	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e supplettoire begroting (4)	Stand 1e supplettoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Art. Verplichtingen	7.157.287	194.000	7.351.287	120.713	7.472.000	475.830	253.743	104.696	95.157	7.167.000
Uitgaven	6.797.365	194.000	6.991.365	245.895	7.237.260	222.291	114.100	104.696	95.157	7.160.100
3.1 Woningmarkt	5.896.942	59.000	5.955.942	57.764	6.013.706	- 19.316	14.794	43.773	58.960	7.146.794
<i>Subsidies (regelingen)</i>	84.567	59.000	143.567	22.017	165.584	1.410	1.133	1.129	1.128	4.772
Betaalbare Koopwoningen Starters	40.000	30.000	70.000	0	70.000	0	0	0	0	0
Bevordering eigen woningbezit	10.000	- 1.000	9.000	700	9.700	0	0	0	0	200
Stimuleringsmiddelen wooncoöperaties	9.824	30.000	39.824	- 1.000	38.824	0	0	0	0	0
Ouderenhuisvesting	20.091	0	20.091	18.985	39.076	0	0	0	0	0
Woningmarkt	4.652	0	4.652	3.332	7.984	1.410	1.133	1.129	1.128	4.572
<i>Opdrachten</i>	2.894	0	2.894	2.608	5.502	1.065	1.066	1.059	1.056	4.086
Woningmarkt	2.894	0	2.894	2.608	5.502	1.065	1.066	1.059	1.056	4.086
<i>Inkomensoverdrachten</i>	5.653.105	0	5.653.105	27.204	5.680.309	- 22.080	12.230	44.130	59.830	7.039.430
Huurtoeslag	5.653.105	0	5.653.105	27.204	5.680.309	- 22.080	12.230	44.130	59.830	7.039.430
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	3.444	0	3.444	197	3.641	168	157	139	133	3.582
Woningmarkt	3.444	0	3.444	197	3.641	168	157	139	133	3.582
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	136.800	0	136.800	7.916	144.716	1.000	1.000	500	0	84.520
Grote gezinnen	4.000	0	4.000	- 1.000	3.000	0	0	0	0	0
Uitvoeringskosten Wetsvoorstellen Regie en Betaalbare Huur	132.800	0	132.800	1.300	134.100	1.000	1.000	500	0	84.520
Caribisch Nederland	0	0	0	7.616	7.616	0	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	14.274	0	14.274	- 2.085	12.189	- 580	- 486	- 2.858	- 2.858	9.151
Dienst van de Huurcommissie	9.788	0	9.788	2.401	12.189	436	423	406	406	8.503
RVO (Uitvoeringskosten BEW)	4.486	0	4.486	- 4.486	0	- 1.016	- 909	- 3.264	- 3.264	648
<i>Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken</i>	1.858	0	1.858	- 93	1.765	- 299	- 306	- 326	- 329	1.253
Financiën (IXB)	800	0	800	- 154	646	- 351	- 354	- 369	- 370	153
Infrastructuur en Waterstaat (XII)	1.058	0	1.058	61	1.119	52	48	43	41	1.100
3.3 Woningbouw	900.423	135.000	1.035.423	188.131	1.223.554	241.607	99.306	60.923	36.197	13.306
<i>Subsidies (regelingen)</i>	300	0	300	1.900	2.200	0	0	0	0	0
Woningbouw	300	0	300	1.900	2.200	0	0	0	0	0
<i>Garanties</i>	0	175.000	175.000	- 175.000	0	153.000	0	0	0	0
Doorbouwgarantie	0	175.000	175.000	- 175.000	0	153.000	0	0	0	0
<i>Opdrachten</i>	22.119	0	22.119	- 3.069	19.050	2.000	2.000	2.000	0	0
Woningbouwimpuls	0	0	0	125	125	0	0	0	0	0
Volkshuisvestingsfonds	1.059	0	1.059	306	1.365	0	0	0	0	0
Woningbouw	1.207	0	1.207	0	1.207	2.000	2.000	2.000	0	0
Tijdelijke uitvoeringsorganisatie	9.035	0	9.035	0	9.035	0	0	0	0	0
Grootschalige woningbouwgebieden	318	0	318	0	318	0	0	0	0	0

	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletioire begroting (4)	Stand 1e suppletioire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Uitvoeringskracht woningbouw	10.500	0	10.500	- 3.500	7.000	0	0	0	0	0
<i>Storting/ onttrekking begrotingsreserve</i>	<i>8.000</i>	<i>0</i>	<i>8.000</i>	<i>114.288</i>	<i>122.288</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Herplaatsingsgarantie	8.000	0	8.000	114.288	122.288	0	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>847.412</i>	<i>- 40.000</i>	<i>807.412</i>	<i>189.101</i>	<i>996.513</i>	<i>70.185</i>	<i>80.295</i>	<i>41.500</i>	<i>26.500</i>	<i>1.500</i>
Flexpools	41.752	0	41.752	0	41.752	0	0	0	0	0
Woningbouwimpuls	273.465	- 40.000	233.465	69.519	302.984	0	0	0	0	0
Volkshuisvestingsfonds	293.267	0	293.267	729	293.996	45	45	0	0	0
Opvang Evacuees	0	0	0	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
Woondeals	4.500	0	4.500	5.500	10.000	0	0	0	0	0
Grootschalige woningbouwgebieden	62.500	0	62.500	85.709	148.209	0	0	0	0	0
Versnelling huisvesting	132.128	- 20.000	112.128	19.424	131.552	- 110	0	0	0	0
Overlooplocaties	39.800	0	39.800	6.720	46.520	0	0	0	0	0
Studentenwoningenstartbouwimpuls	0	20.000	20.000	0	20.000	0	0	0	0	0
Vestigingsklimaat	0	0	0	0	0	68.750	78.750	40.000	25.000	0
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>22.592</i>	<i>0</i>	<i>22.592</i>	<i>60.911</i>	<i>83.503</i>	<i>16.422</i>	<i>17.011</i>	<i>17.423</i>	<i>9.697</i>	<i>11.806</i>
RVO	6.792	0	6.792	- 2.802	3.990	- 1.449	- 128	91	91	1.697
RVB	15.800	0	15.800	52.609	68.409	0	0	0	0	0
Grootschalige Rijksprojecten	0	0	0	11.104	11.104	17.871	17.139	17.332	9.606	10.109
Ontvangsten	460.000	0	460.000	87.800	547.800	19.600	37.235	29.490	36.875	363.572

Geschatte budgetflexibiliteit

Tabel 10 Geschatte budgetflexibiliteit artikel 3

	2024
juridisch verplicht	90%
bestuurlijk gebonden	10%
beleidsmatig gereserveerd	0%
nog niet ingevuld/vrij te besteden	0%

Juridisch verplicht

Van het totale uitgavenbudget op artikel 3 is 90% juridisch verplicht.

3.1 Woningmarkt

Subsidies (regelingen)

Ouderenhuisvesting

De regeling Stimuleringsregeling Ontmoetingsruimten in Ouderenhuisvesting (SOO) wordt in 2024 opnieuw opengezet voor de derde tranche. De aanvragen die in 2023 niet gehonoreerd konden worden omdat het plafond was bereikt, kunnen hierdoor opnieuw aangevraagd worden. Ook kunnen nieuwe aanvragen ingediend worden. In totaal wordt er € 15,0 mln. aan middelen beschikbaar gesteld. Hiervan is € 14,0 mln. via een reallocatie overgeboekt vanuit de middelen voor de Woningbouwimpuls en € 1,0 mln. uit de regeling Grote Gezinnen.

Verder wordt via de eindejaarsmarge € 4,0 mln. aan kasmiddelen voor 2024 toegevoegd om een voorschot te betalen aan aanvragers uit de eerste en tweede tranche. Deze middelen zijn in 2023 niet uitbetaald aan subsidieontvangers, maar wel verplicht.

Inkomensoverdrachten

Huurtoeslag

Dit betreft een saldo van diverse mutaties.

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft een wetsvoorstel ingediend waarbij het wettelijk minimumloon (WML) per 1 juli 2024 met 1,2% omhoog gaat en daarnaast wordt geïndexeerd. De extra verhoging van het minimumloon komt voort uit een amendement van de Tweede Kamer (Kamerstukken II 2023/2024, [36410 XV, nr. 7](#)). In dit amendement is ook dekking voorzien voor de hogere uitgaven huurtoeslag als gevolg van de verhoging van het WML, via de inkomensparameters. In de huurtoeslagraming worden de effecten van de verhoging van het WML verwerkt. Deze effecten zijn structureel ongeveer € 60 mln.

De huurtoeslagraming is mede bijgesteld op basis van de CEP (Centraal Economisch Plan) raming van het CPB over onder andere het aantal huurtoeslagontvangers. Vanaf 2024 wordt de raming structureel verlaagd omdat minder mensen in de huurtoeslag instromen dan eerder werd verwacht op basis van de verhoging van het WML, de verlaging van de eigen bijdrage en de sterk gestegen maximum huurgrens.

De huurtoeslag is in de augustusbesluitvorming 2023 verhoogd om de koopkracht te behouden. Er is een fout ontdekt die leidt tot de neerwaartse bijstelling van de koopkrachtcijfers voor een deel van de huurtoeslagontvangers, voornamelijk mensen in de bijstand. Er wordt vanaf 2024 structureel € 66,0 mln. toegevoegd aan de begroting om dit te herstellen. De huurtoeslag wordt verhoogd met € 3,05 per maand voor deze doelgroep.

Bijdragen medeoverheden

Caribisch Nederland

Er vindt een reallocatie plaats van € 7,6 mln. voor onder andere de verhuurderssubsidie aan de BES-eilanden van het instrument inkomensoverdrachten (huurtoeslag), zodat dit budget op het juiste instrument bijdrage medeoverheden verantwoord wordt.

3.3. Woningbouw

Subsidies (regelingen)

Garanties

Doorbouwgarantie

Er is een kasschuif van € 175,0 mln. van 2024 naar 2025 om het budget naar aanleiding van het aangenomen amendement over de doorbouwgarantie in het juiste kasritme te zetten (Kamerstukken II 2023/24, [36410 VII, nr. 14](#)).

In 2025 wordt € 22,0 mln. technisch afgeboekt om een deel van het budget van de doorbouwgarantie te reserveren ten behoeve van investeringen in het ondernemingsklimaat microchipsector in de regio Eindhoven.

Storting/onttrekking begrotingsreserve

Herplaatsingsgarantie

Dit betreft een kasschuif van € 114,3 mln. voor de financiële herplaatsingsgarantie flexwoningen. Middels deze mutatie worden de middelen van 2029 naar 2024 geschoven voor storting in de voor de garantie ingerichte begrotingsreserve.

Bijdrage aan medeoverheden

Woningbouwimpuls

In de BZK-begroting 2024 was circa € 273,5 mln. beschikbaar voor de woningbouwimpuls. Naar aanleiding van aangenomen amendementen bij de behandeling van de begroting 2024 is in totaal € 60 mln. afgeboekt (Kamerstukken II 2023/24, 36410, nr. 25; Kamerstukken II 2023/24, 36410 VII, nr. 26; Kamerstukken II 2023/24, [36410, nr. 29](#)). Het totale saldo aan mutaties bij de Eerste supplettoire begroting 2024 is € 89,5 mln. Hieronder worden de grootste mutaties bij de eerste supplettoire begroting 2024 toegelicht.

De middelen voor de woningbouwimpuls die in 2023 niet zijn uitgegeven, € 120,3 mln., worden in 2024 aan de begroting toegevoegd via de 100% eindejaarsmarge.

De middelen ter compensatie van uitgaven voor versnelling van de huisvesting van ontheemden (€ 33 mln. voor 2025 en € 100,0 mln. voor 2026) worden vanuit de Aanvullende Post van het ministerie van Financiën op de BZK-begroting geboekt. Via een kasschuif worden deze middelen naar 2024 geschoven om het budget in dit jaar in te zetten voor het stimuleren van de woningbouw.

Verder zijn er diverse reallocaties:

- Er vindt een reallocatie plaats van € 14,0 mln. naar ouderenhuisvesting (artikel 3.1) voor de stimuleringsregeling ontmoetingsruimten.
- Er vindt een reallocatie plaats van € 85,7 mln. van woningbouwimpuls naar grootschallige woningbouwgebieden (ook onder bijdrage aan medeoverheden) voor bijdragen ten behoeve van de voorfinanciering van het publieke tekort in de grondexploitaties van woningbouwontwikkelingen.
- Er vindt een reallocatie plaats van € 20,0 mln. naar versnelling huisvesting (ook onder bijdrage aan medeoverheden) voor de Stimuleringsregeling Flex- en Transformatiewoningen (SFT).
- Verder vindt er een reallocatie plaats van € 5,5 mln. van woningbouwimpuls naar woondeals (ook onder bijdrage aan medeoverheden) voor de ondersteuning van de woondeals.
- Daarnaast vindt er een reallocatie plaats van incidenteel € 41,8 mln. voor capaciteit in het woningbouwdomein. Het grootste deel van deze middelen (€ 35,8 mln.) wordt via een kasschuif in het juiste ritme gezet en voor de jaren 2024 tot en met 2029 gerealloceerd naar artikel 11 apparaatsuitgaven. Het overige deel (cumulatief € 6 mln.) wordt gerealloceerd naar opdrachten en kasgeschoven naar de jaren 2025-2027.

Het resterende bedrag is € 303,0 mln. Hiervan wordt € 300 mln. ingezet voor de reeds gecommuniceerde zesde tranche van de woningbouwimpuls (Kamerstukken II 2023/24, [32847, nr. 1128](#)).

Woondeals

Er vindt een reallocatie plaats van € 5,5 mln. van de regeling Woningbouwimpuls (ook onder bijdrage aan medeoverheden) voor de ondersteuning van de woondeals door middel van een bureau.

Grootschallige woningbouwgebieden

Er vindt een reallocatie plaats van € 85,7 mln. van de regeling Woningbouwimpuls (ook onder bijdrage aan medeoverheden) naar de regeling Grootschallige Woningbouwgebieden voor bijdragen ten behoeve van de voorfinanciering van het publieke tekort in de grondexploitaties van woningbouwontwikkelingen.

Versnelling huisvesting

Er vindt een reallocatie plaats van € 20,0 mln. van de regeling Woningbouwimpuls (ook onder bijdrage aan medeoverheden) voor de Stimuleringsregeling Flex- en Transformatiewoningen (SFT). Met deze regeling wordt de bouw van flex- en transformatieprojecten voor ontheemde Oekraïners, mensen met een verblijfsvergunning en anderen die met spoed een woning zoeken gestimuleerd. Daarnaast worden er middelen gerealloceerd voor de uitvoeringskosten van het RVO naar artikel 4, circa € 0,6 mln. Wegens het centraal opdrachtgeverschap worden deze uitvoeringskosten verantwoord op artikel 4.

Overlooplocaties

Dit betreffen middelen voor bijdragen aan gemeenten voor locaties voor de realisatie van de flexwoningen (Flexcity's), waarvoor in 2024 het tweede deel van de overeenkomsten gesloten wordt. Via de eindejaarsmarge wordt hiervoor € 6,7 mln. aan de middelen toegevoegd in 2024.

Vestigingsklimaat

Er zijn middelen ter beschikking gesteld aan OCW, EZK, BZK, IenW en de regio Eindhoven om het vestigingsklimaat voor de Nederlandse microchipsector te verbeteren. BZK draagt als onderdeel hiervan zorg voor verschillende maatregelen op het gebied van woningbouw in de regio Eindhoven, te weten het realiseren van additionele (studenten)woningen en gebiedsmaatregelen. Onder gebiedsmaatregelen vallen verbeteringen van de leefbaarheid zoals groen- en watermaatregelen.

Bijdrage aan agentschappen

RVB

Dit betreft een saldo van diverse mutaties.

De matching van door het RVB ingekochte flexwoningen met afnemers verloopt minder snel dan verwacht. Hierdoor worden de uitgaven later gefactureerd dan geraamd. De uitgavenraming voor 2023 is met € 41,8 mln. verlaagd. Deze middelen worden in 2024 weer toegevoegd aan de begroting.

Daarnaast leidt de vertraagde matching tot aanvullende kosten voor werkzaamheden bij het RVB en tot het langer stallen van gebouwde flexwoningen op de beschikbaar gestelde distributielocaties. De totale tegenvaller betreft circa € 10,1 mln. Om deze kosten te dekken wordt € 5,8 mln. van de Aanvullende Post bij het ministerie van Financiën op de BK-begroting geboekt. Aanvullend wordt € 4,3 mln. gedekt door eveneens vertraagde ontvangsten.

Grootschalige Rijksprojecten

Er wordt gestart met fase 1 van het grootschalige woningbouwproject ZuiderC in Lelystad. De benodigde middelen worden voor de jaren 2024 (€ 11,1 mln.) tot en met 2029 (€ 10,1 mln.) beschikbaar gesteld.

Ontvangsten

Dit betreft een saldo van diverse mutaties.

De bijstelling op de ontvangsten huurtoeslag is gebaseerd op realisatiecijfers over afgelopen jaar en de verwachting dat meer terugvorderingen (en dus ook ontvangsten) zullen ontstaan (vooral omdat het gemiddelde huurtoeslagbedrag per huishouden stijgt).

De bijstelling van de ontvangsten RVB is een optelsom van verschillende mutaties van de opdracht flexwoningen. Door een latere matching van flexwoningen die ingekocht zijn door het RVB komen bijbehorende ontvangsten later binnen dan geraamd. De ontvangstenraming voor 2023 is daarom in totaal met € 75,3 mln. verlaagd. Deze ontvangsten worden in 2024 toegevoegd aan de begroting. Ook is bij de tweede supplettoire begroting van 2023 € 12,5 mln. afgeboekt aan de uitgavenkant vanwege een lagere totale opdrachtwaarde. De ontvangsten worden nu bijgesteld met hetzelfde bedrag. Tenslotte wordt € 6,6 mln. aan geraamde ontvangsten toegevoegd vanwege aanvullende indexering van de flexwoningen.

Er wordt gestart met fase 1 van het grootschalige woningbouwproject ZuiderC in Lelystad. De geprognoseerde ontvangsten worden vanaf 2026 toegevoegd aan de begroting.

3.4 Artikel 4. Energietransitie gebouwde omgeving en bouwkwiteit

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 11 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4 Energietransitie gebouwde omgeving en bouwkwiteit (bedragen x € 1.000)

	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletioire begroting (4)	Stand 1e suppletioire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Art. Verplichtingen	1.465.241	0	1.465.241	212.529	1.677.770	119.477	144.110	149.265	141.170	513.642
Uitgaven	1.532.059	0	1.532.059	109.761	1.641.820	224.066	139.678	147.366	138.995	574.717
4.1 Energietransitie en duurzaamheid	1.518.504	0	1.518.504	99.402	1.617.906	211.039	125.076	144.313	138.543	565.757
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>679.422</i>	<i>0</i>	<i>679.422</i>	<i>46.284</i>	<i>725.706</i>	<i>114.571</i>	<i>115.689</i>	<i>137.034</i>	<i>130.826</i>	<i>477.027</i>
Subsidie verduurzaming en onderhoud huurwoningen	26.770	0	26.770	- 14.100	12.670	- 1.500	37.328	48.848	39.840	22.440
Nationaal Isolatie Programma	25.980	0	25.980	247	26.227	247	980	980	980	980
Energiebesparing Koopsector	47.270	0	47.270	- 29.720	17.550	- 8.600	10.000	27.800	30.000	40.000
Kennis- en innovatieprogramma emissiearme bouwproducten (stikstof)	3.700	0	3.700	0	3.700	0	0	0	0	0
Verduurzaming Maatschappelijk Vastgoed	384.800	0	384.800	83.362	468.162	7.977	15.463	14.112	17.556	289.605
Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie	6.000	0	6.000	- 6.000	0	- 6.000	0	0	0	0
Energietransitie en duurzaamheid	12.732	0	12.732	18.580	31.312	15.300	4.078	4.078	4.078	8.630
Renovatieversneller SAH	24.198	0	24.198	0	24.198	0	0	0	0	0
Warmtefondsen	20.500	0	20.500	- 2.700	17.800	0	5.000	0	0	0
Nationaal Groeifonds	93.000	0	93.000	0	93.000	35.300	35.300	35.300	35.300	112.300
Nationaal Groeifonds	24.022	0	24.022	4.365	28.387	- 3.875	281	186	0	0
Biobased Bouwen	10.450	0	10.450	- 10.250	200	- 6.850	0	0	0	0
Maatschappelijk vastgoed fonds	0	0	0	0	0	74.910	0	0	0	0
Ontzorgen Vereniging van Eigenaren	0	0	0	2.500	2.500	7.662	7.259	5.730	3.072	3.072
<i>Opdrachten</i>	<i>4.550</i>	<i>0</i>	<i>4.550</i>	<i>3.865</i>	<i>8.415</i>	<i>2.000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>3.200</i>
Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie	750	0	750	2.900	3.650	2.000	0	0	0	0
Energietransitie en duurzaamheid	3.800	0	3.800	965	4.765	0	0	0	0	3.200
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>296</i>	<i>296</i>	<i>226</i>	<i>84</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Energietransitie en duurzaamheid	0	0	0	296	296	226	84	0	0	0
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>760.833</i>	<i>0</i>	<i>760.833</i>	<i>65.956</i>	<i>826.789</i>	<i>56.801</i>	<i>- 320</i>	<i>15</i>	<i>317</i>	<i>515</i>
Nationaal Isolatie Programma (Lokale aanpak woningisolatie)	632.893	0	632.893	64.529	697.422	3.553	0	0	0	0
Verduurzaming Maatschappelijk Vastgoed	65.000	0	65.000	- 3.163	61.837	515	453	15	317	515
Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie	9.000	0	9.000	2.800	11.800	0	0	0	0	0
Nationaal Isolatie Programma (Soortenmanagement)	3.940	0	3.940	50.815	54.755	4.279	0	0	0	0

	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletioire begroting (4)	Stand 1e suppletioire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Verduurzaming Groningen en Noord-Drenthe	50.000	0	50.000	- 50.000	0	48.454	- 773	0	0	0
Nationaal Groeifonds	0	0	0	975	975	0	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>63.724</i>	<i>0</i>	<i>63.724</i>	<i>- 8.169</i>	<i>55.555</i>	<i>36.156</i>	<i>8.705</i>	<i>3.768</i>	<i>3.792</i>	<i>27.261</i>
RVO (Uitvoering Energieakkoord)	12.294	0	12.294	- 4.033	8.261	- 17	2.972	2.008	2.032	9.928
Dienst Publiek en Communicatie	1.000	0	1.000	600	1.600	843	1.760	1.760	1.760	1.760
RVO (Energietransitie en duurzaamheid)	11.565	0	11.565	21.936	33.501	8.530	3.973	0	0	6.823
RVB	22.240	0	22.240	- 13.000	9.240	13.000	0	0	0	8.750
Verduurzaming Maatschappelijk Vastgoed	16.625	0	16.625	- 13.673	2.952	13.800	0	0	0	0
Nationaal Groeifonds	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken</i>	<i>9.975</i>	<i>0</i>	<i>9.975</i>	<i>- 8.830</i>	<i>1.145</i>	<i>1.285</i>	<i>918</i>	<i>3.496</i>	<i>3.608</i>	<i>57.754</i>
Kennis- en innovatieprogramma emissiearme bouwproducten (stikstof)	4.500	0	4.500	- 4.500	0	- 4.500	- 4.000	0	0	0
Verduurzaming Maatschappelijk Vastgoed	0	0	0	0	0	10.110	3.123	1.576	863	29.360
EGO (innovatie)	5.475	0	5.475	- 4.330	1.145	- 5.325	795	1.920	2.745	26.794
Handhaving energielabel C	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.600
Uitfaseren van slechte labels	0	0	0	0	0	1.000	1.000	0	0	0
4.2 Bouwregelgeving en bouwkwaliteit	13.555	0	13.555	10.359	23.914	13.027	14.602	3.053	452	8.960
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>8.460</i>	<i>0</i>	<i>8.460</i>	<i>9.831</i>	<i>18.291</i>	<i>13.075</i>	<i>14.650</i>	<i>3.101</i>	<i>500</i>	<i>3.978</i>
Biobased bouwen	0	0	0	8.781	8.781	13.212	10.738	1.101	0	0
Bouwregelgeving en bouwkwaliteit	8.460	0	8.460	1.050	9.510	- 137	3.912	2.000	500	3.978
<i>Opdrachten</i>	<i>3.075</i>	<i>0</i>	<i>3.075</i>	<i>533</i>	<i>3.608</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>3.075</i>
Bouwregelgeving en bouwkwaliteit	3.075	0	3.075	533	3.608	0	0	0	0	3.075
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>2.015</i>	<i>0</i>	<i>2.015</i>	<i>0</i>	<i>2.015</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>1.900</i>
RVB	2.015	0	2.015	0	2.015	0	0	0	0	1.900
<i>Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken</i>	<i>5</i>	<i>0</i>	<i>5</i>	<i>- 5</i>	<i>0</i>	<i>- 48</i>	<i>- 48</i>	<i>- 48</i>	<i>- 48</i>	<i>7</i>
Diverse bijdragen	5	0	5	- 5	0	- 48	- 48	- 48	- 48	7
Ontvangsten	91	0	91	0	91	0	0	0	0	91

Geschatte budgetflexibiliteit

Tabel 12 Geschatte budgetflexibiliteit artikel 4

	2024
juridisch verplicht	96%
bestuurlijk gebonden	4%
beleidsmatig gereserveerd	0%
nog niet ingevuld/vrij te besteden	0%

Juridisch verplicht

Van het totale uitgavenbudget op artikel 4 is 96% juridisch verplicht.

4.1 Energietransitie en duurzaamheid

Subsidies (regelingen)

Subsidie verduurzaming en onderhoud huurwoningen (SVOH)

Dit betreft een saldo van diverse mutaties.

In 2023 zijn middelen (€ 7,0 mln.) van de subsidie verduurzaming en onderhoud huurwoningen (SVOH) ingezet voor de regeling Verduurzaming Maatschappelijk Vastgoed (DUMAVA). Deze middelen worden nu weer teruggeboekt.

De regeling SVOH is beschikbaar voor subsidie aan kleine particuliere verhuurders gericht op verduurzaming en onderhoud. Het verduurzamings-tempo in deze sector en verduurzamingsurgentie bij deze doelgroep van kleine verhuurders is nog niet hoog. Het budget is op basis van de huidige verwachtingen in het juiste kasritme gezet van 2024 (- € 11,0 mln.) naar 2027 (€ 10,0 mln.) en 2028 (€ 1,0 mln.).

Om de normering energielabels effectief en uitvoerbaar te laten zijn voor de particuliere verhuurders wordt de subsidie (meerjarig) overgeboekt vanuit de Aanvullende Post bij het ministerie van Financiën. Voor de jaren 2026 tot en met 2028 betreft dit jaarlijks € 38,8 mln. en vanaf 2029 jaarlijks € 22,4 mln. structureel.

Energiebesparing koopsector

Dit betreft een saldo van diverse mutaties.

Er vindt een reallocatie plaats van € 5,5 mln. in 2024, € 7,0 mln. per jaar voor de jaren 2025 en 2026 en € 5,5 mln. in 2027 naar ontzorgen vereniging van eigenaren (VvE) om de uitgaven op de juiste subsidie te kunnen verantwoorden.

Het kasritme voor de aanvragen voor Subsidieregeling Verduurzaming voor Verenigingen van Eigenaars (SVVE) wordt aangepast. De budgetten worden verschoven van 2024 (- € 27,0 mln.) naar de jaren 2026 (€ 19,0 mln.) en 2027 (€ 8,0 mln.) om de uitfinanciering van aanvragen in die jaren mogelijk te maken. De verwachting is dat het gebruik van de SVVE door VvE's de komende jaren zal toenemen.

Voor het Nationale Isolatieprogramma worden de gereserveerde middelen uit het meerjarenprogramma Klimaatfonds 2025 beschikbaar gesteld voor verschillende maatregelen. Voor de SVVE betreft dit in totaal € 125,3 mln.: voor 2027 € 25,3 mln., voor 2028 € 30,0 mln., voor 2029 € 35,0 mln. en voor 2030 € 35,0 mln.

Verduurzaming Maatschappelijk Vastgoed (DUMAVA)

Dit betreft een saldo van diverse mutaties.

Er vindt een reallocatie plaats van € 5,2 mln. naar de bijdrage aan het agentschap RVO voor de uitvoering van de regeling Verduurzaming Maatschappelijk Vastgoed en het Programma Utiliteitsbouw.

In 2023 zijn middelen (€ 7,0 mln.) van de subsidie verduurzaming en onderhoud huurwoningen (SVOH) ingezet voor de regeling Verduurzaming Maatschappelijk Vastgoed (DUMAVA). Deze middelen worden nu weer teruggeboekt.

Op basis van het amendement-Boucke c.s. op de begroting van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (Kamerstukken II 2023/24, [36410 XIII, nr. 28](#)) wordt de subsidieregeling DUMAVA met € 40,0 mln. voor 2024 opgehoogd ten behoeve van extra middelen voor zonnepanelen op scholen.

Via een overboeking van € 7,0 mln. vanuit het scholenfonds van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen wordt budget toegevoegd voor zonnepanelen op de schoolgebouwen naar aanleiding van het amendement van het lid Boucke (Kamerstukken II 2023/24, [36410 XIII, nr. 28](#)).

De belangstelling voor de regeling DUMAVA groot blijft, daarom wordt het subsidieplafond verhoogd in 2024 voor de derde tranche DUMAVA. Via een kasschuif € 38,7 mln. van 2025 naar 2024 wordt het budget in het juiste kasritme gezet.

Voor de programmatische aanpak van maatschappelijk vastgoed wordt uit het Klimaatfonds vanaf 2025 in totaal € 50 mln. vanuit de aanvullende post bij het ministerie van Financiën op de BZK begroting geboekt. In 2025 wordt er € 2,6 mln. beschikbaar gesteld oplopend naar € 10,8 mln. in 2029. Deze middelen worden ingezet voor extra capaciteit en ondersteuning bij de uitvoering van gebundelde renovatieprojecten van het maatschappelijk vastgoed.

De loon- en prijsbijstelling van € 36,5 mln. van het Klimaatfonds voor de regeling DUMAVA voor 2025 is toegekend. Daarnaast is de loon- en prijsbijstelling tranche 2024 verwerkt. Dit gaat om € 8,1 mln. voor 2024 aflopend naar € 3,7 mln. in 2029.

Nationaal programma lokale warmtetransitie

Er vindt een reallocatie plaats voor de jaren 2024 (-€ 6,0 mln.) en 2025 (-€ 6,0 mln.) van subsidies naar artikel 11 apparaatsuitgaven om de uitgaven op het juiste instrument te kunnen verantwoorden.

Energietransitie en duurzaamheid

Dit betreft een saldo van diverse mutaties.

Er vindt een reallocatie plaats voor de jaren 2024 (€ 3,0 mln.) en 2025 (€ 2,0 mln.) van bijdrage aan agenschappen en er vindt een reallocatie plaats voor de jaren 2024 (€ 5,0 mln.) en 2025 (€ 8,8 mln.) van bijdrage aan medeoverheden, beiden naar subsidies om de uitgaven op het juiste instrument te kunnen verantwoorden.

De middelen voor de campagne energiebesparing die in 2023 niet zijn uitgegeven, € 3,3 mln., worden in 2024 aan de begroting toegevoegd via de 100% eindejaarsmarge.

Daarnaast is de loon- en prijsbijstelling tranche 2024 verwerkt. Dit gaat om € 4,0 mln. voor 2024 aflopend naar € 3,0 mln. in 2029.

Stimuleringsregeling Aardgasvrije Huurwoningen

De ontwikkelingen in relatie tot de warmtenetten en de vertraging in de warmtewet leidt tot onzekerheid bij aanvragers en de vertraging van nieuwe projecten. Hierdoor worden er in 2024 minder aanvragen verwacht

dan geraamd. Het beschikbare budget van 2024 wordt aangepast op de verwachte aanvragen en doorgeschoven naar 2026. In 2025 staat er voldoende budget.

Warmtefonds

Bij Voorjaarsnota 2023 heeft het kabinet besloten € 300 mln. uit het Klimaatfonds beschikbaar te stellen voor de begroting van BZK. Van deze reeks is al € 88,0 mln. naar de BZK-begroting gegaan. De resterende middelen van totaal € 212,0 mln. worden vanaf 2025 (€ 35,3 mln. jaarlijks) vanuit de aanvullende post bij het ministerie van Financiën op de BZK-begroting geboekt.

Nationaal Groeifonds

De tweede tranche van de regeling Toekomstbestendige leefomgeving wordt opengesteld. Via een kasschuif van 2025 naar 2024 wordt er € 4,6 mln. aan middelen in 2024 beschikbaar gesteld voor de reguliere subsidiebeschikking.

Biobased bouwen

Er vindt een reallocatie plaats voor de jaren 2024 (- € 10,5 mln.) en 2025 (- € 6,9 mln.) van subsidies energietransitie en duurzaamheid naar subsidies bouwregelgeving en bouwkwaliteit om de uitgaven op het juiste artikelonderdeel te kunnen verantwoorden.

Maatschappelijk vastgoed fonds

Vanuit de aanvullende post bij het ministerie van Financiën worden de in het Klimaatfonds gereserveerde middelen van € 74,9 mln. op de BZK begroting geboekt in 2025. De middelen zullen worden ingezet voor het verstrekken van dotaties aan bestaande fondsen als de Regionale energiefondsen, het Nationaal restauratiefonds (NRF), het Bank Nederlandse Gemeenten Duurzaamheidsfonds en de Energiebespaarlening voor scholen, met als doel de verduurzaming en renovatie van gebouwen voor te financieren. Met name eigenaren van klein maatschappelijk vastgoed en monumenten hebben hierdoor de mogelijkheid om een op de doelgroep aangepaste lening te krijgen.

Verder blijven de in het Klimaatfonds beschikbare middelen (€ 175,0 mln.) voor een maatschappelijk vastgoed fonds gereserveerd.

Ontzorgen vereniging van eigenaren

Er vindt een reallocatie plaats van € 5,5 mln. in 2024, € 7,0 mln. per jaar voor de jaren 2025 en 2026 en € 5,5 mln. in 2027 van energiebesparing koopsector om de uitgaven op de juiste subsidie te kunnen verantwoorden. Deze waren per abuis op energiebesparing koopsector geboekt.

Bijdrage aan medeoverheden

Nationaal Isolatieprogramma (lokale aanpak woningisolatie)

Dit betreft een saldo van diverse mutaties.

Er vindt een reallocatie plaats voor de jaren 2024 (- € 5,0 mln.) en 2025 (- € 8,8 mln.) naar subsidies van bijdrage aan medeoverheden om de uitgaven op het juiste instrument te kunnen verantwoorden.

De loon- en prijsbijstelling 2024 van € 49,9 mln. van het Klimaatfonds voor het Nationaal Isolatieprogramma is toegekend. Daarnaast is de loon- en prijsbijstelling tranche 2024 verwerkt. Dit gaat om € 9,6 mln. voor 2024, € 12,4 mln. voor 2025 en € 9,6 mln. voor 2027.

Nationaal Isolatie Programma (soortenmanagement)

Van het Nationaal Isolatieprogramma wordt vanuit de aanvullende post bij het ministerie van Financiën € 39,4 mln. van het Klimaatfonds op de BZK-begroting geboekt. Hiermee wordt in 2024 een tweede tranche van een subsidieregeling geopend die gemeenten in staat stelt om soortenmanagementplannen op te stellen, waardoor geïsoleerd kan worden zonder kwetsbare soorten te schaden.

Daarnaast is loon- en prijsbijstelling van 2024 van € 1,2 mln van het Klimaatfonds toegevoegd. Daarnaast is de loon- en prijsbijstelling tranche 2024 verwerkt. Dit gaat om € 10,1 mln. voor 2024 en € 1,3 mln. voor 2025.

Verduurzaming Groningen en Noord-Drenthe

Om de middelen voor verduurzaming Groningen en Noord-Drenthe in het juiste kasritme te krijgen wordt er € 49,2 mln. van 2024 naar 2025 doorgeschoven.

Bijdrage aan agentschappen

RVO.nl (uitvoering Energieakkoord)

Dit betreft een saldo van diverse mutaties.

Er vindt een reallocatie plaats voor de jaren 2024 (- € 3,0 mln.) en 2025 (- € 2,0 mln.) van bijdrage agentschappen naar subsidies om de uitgaven op het juiste instrument te kunnen verantwoorden.

De huidige bepaling van energieprestatie voor gebouwen wordt doorontwikkeld en aangepast op de wijzigingen die voortvloeien uit de richtlijn Energy Performance of Buildings Directive IV (richtlijn energieprestatie van gebouwen). Ook de monitoring en analyse van geregistreerde energielabels blijft een belangrijk onderwerp. Hiervoor wordt vanaf 2024 € 4,0 mln. jaarlijks aan middelen beschikbaar gesteld, aflopend naar € 2,0 mln. in 2029.

RVO.nl (Energietransitie en duurzaamheid)

Er vinden diverse reallocaties plaats vanuit subsidies op artikel 4 voor de kosten die het RVO maakt voor het uitvoeren van deze subsidieregelingen.

Rijksvastgoedbedrijf

Om de aanbestedende rijkdiensten zoals het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) in staat te stellen om structureel uitstoot-verminderende criteria te stellen bij aanbestedingen in het kader van Stikstofbeleid, is hiervoor budget beschikbaar gesteld. RVB ziet echter dat projecten opschuiven in tijd door vertraging. Hierdoor zijn de geplande projecten voor 2024 vertraagd en worden voor een deel in 2025 uitgevoerd. Er wordt € 13,0 mln. van 2024 naar 2025 geschoven om zo het budget in het juiste kasritme te zetten.

Verduurzaming maatschappelijk vastgoed

De projecten voor verduurzaming gebouwen (Energiebesparing Rijk), binnen het Rijksvastgoedbedrijf zijn in 2022 gestart. In 2024 zou het restant van de subsidie worden verstrekt. Een van de voorwaarden van deze subsidie is dat de aanbesteding van het project dient te zijn afgerond. De

aanbesteding is vertraagd, waardoor niet de gehele tranche kan worden uitgegeven in 2024. Er wordt € 13,8 mln. van 2024 naar 2025 geschoven om zo het budget in het juiste kasritme te zetten.

Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken

Kennis- en innovatieprogramma emissiearme bouwproducten (stikstof)

Ten behoeve van het TNO-programma Emissieloos bouwen wordt voor de jaren 2024 tot en met 2026 jaarlijks € 4,5 mln. overgeboekt naar de begroting van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

Verduurzaming maatschappelijk vastgoed

De loon- en prijsbijstelling 2025 van € 5,5 mln. van het Klimaatfonds voor het verduurzaming maatschappelijk vastgoed is toegekend. Daarnaast is de loon- en prijsbijstelling tranche 2024 verwerkt. Dit gaat om € 4,6 mln. voor 2026 aflopend naar € 0,9 mln. in 2029.

Energietransitie Gebouwde Omgeving (EGO)

Van het Nationaal Isolatie Programma wordt vanuit de Aanvullende Post bij het ministerie van Financiën vanaf 2026 tot en met 2030 jaarlijks € 4,9 mln. van het Klimaatfonds op de BZK begroting geboekt, voor de bijdrage aan innovatiebudget meerjarige missiegedreven innovatieprogramma's inclusief uitvoeringskosten.

Van deze middelen wordt een meerjarige overboeking naar het ministerie van Economische Zaken en Klimaat gedaan voor Missiegedreven Onderzoek, Ontwikkeling en Innovatie (MOOI) Gebouwde omgeving en voor de regeling Demonstratie Energie- en Klimaatinnovatie (DEI+) aardgasloos.

Uitfaseren van slechte labels

Het kabinet is voornemens utiliteitsgebouwen met een slecht energielabel uit te faseren. Er wordt € 2,0 mln. toegekend voor 2025 en 2026 en de rest gereserveerd in het Klimaatfonds. De middelen zijn bestemd voor het toezicht en de handhaving op deze aankomende verplichting en de implementatie van deze taak bij bevoegd gezag. Ook zijn middelen gereserveerd voor communicatie door het bevoegd gezag vooruitlopend op de inwerking-treding.

4.2 Bouwregelgeving en bouwkwiteit

Subsidies

Biobased bouwen

Dit betreft een saldo van diverse mutaties.

Er wordt in totaal € 63,7 mln. vanuit het Klimaatfonds voor de nationale aanpak biobased bouwen beschikbaar gesteld, waarvan € 18,1 mln. vanuit de aanvullende post bij het ministerie van Financiën overgeboekt naar de BZK begroting voor de normering en stimulering van biobased bouwen. Met deze maatregel wordt beoogd om de markt voor biobased bouwmaterialen (verder) te ontwikkelen. Vanaf 2025 worden jaarlijks middelen ingezet voor het ontwikkelen van biobased productkaarten in de Nationale Milieudatabase, monitoring en de financiering van de uitvoeringsorganisatie. De rest van de beschikbare middelen € 44,7 mln. worden vanuit het Klimaatfonds toegekend aan de ministeries van LNV, I&W en EZK.

Er vindt een reallocatie plaats voor de jaren 2024 (€ 10,5 mln.) en 2025 (€ 6,9 mln.) naar subsidies bouwregelgeving en bouwkwaliteit artikel 4.2 van subsidies energietransitie en duurzaamheid artikel 4.1 om de uitgaven op het juiste artikelonderdeel te kunnen verantwoorden.

Verder vindt er een reallocatie plaats voor 2024 (- € 4,2 mln.) naar bijdrage andere begrotingshoofdstukken artikelonderdeel energietransitie en duurzaamheid om een overboeking voor biobased bouwen naar het ministerie van Economische Zaken en Klimaat te kunnen uitvoeren.

3.5 Artikel 5. Ruimtelijke ordening en omgevingswet

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 13 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 5 Ruimtelijke ordening en omgevingswet (bedragen x € 1.000)										
	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e supplettoire begroting (4)	Stand 1e supplettoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Art. Verplichtingen	143.959	0	143.959	- 4.711	139.248	4.111	3.911	1.926	2.820	87.829
Uitgaven	143.959	0	143.959	- 4.711	139.248	4.111	3.911	1.926	2.820	87.829
5.1 Ruimtelijke ordening	63.983	0	63.983	- 3.721	60.262	624	652	- 1.411	- 833	51.958
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>2.381</i>	<i>0</i>	<i>2.381</i>	<i>- 833</i>	<i>1.548</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>774</i>
Programma Ruimtelijk Ontwerp	1.500	0	1.500	- 757	743	0	0	0	0	0
Basisregistraties	581	0	581	0	581	0	0	0	0	474
Nationaal Groeifonds	0	0	0	100	100	0	0	0	0	0
Ruimtelijk instrumentarium (diversen)	300	0	300	- 190	110	0	0	0	0	300
Basisregistraties Ondergrond	0	0	0	14	14	0	0	0	0	0
<i>Opdrachten</i>	<i>15.512</i>	<i>0</i>	<i>15.512</i>	<i>- 3.812</i>	<i>11.700</i>	<i>671</i>	<i>1.459</i>	<i>1.159</i>	<i>1.759</i>	<i>8.101</i>
Programma Ruimtelijk Ontwerp	3.213	0	3.213	- 288	2.925	0	0	0	0	2.961
Basisregistraties Ondergrond	2.500	0	2.500	- 1.129	1.371	0	0	0	0	0
Gebiedsontwikkeling	4.688	0	4.688	- 3.890	798	- 35	0	0	0	1.050
Geo-informatie	0	0	0	290	290	0	0	0	0	0
Ruimtelijk instrumentarium (diversen)	4.911	0	4.911	1.099	6.010	400	1.153	1.153	1.753	3.890
Nationaal Groeifonds	200	0	200	106	306	306	306	6	6	200
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>33.772</i>	<i>0</i>	<i>33.772</i>	<i>313</i>	<i>34.085</i>	<i>297</i>	<i>285</i>	<i>22</i>	<i>0</i>	<i>32.261</i>
Kadaster (Basisregistraties)	29.952	0	29.952	- 3.041	26.911	0	0	0	0	29.768
Basisregistraties Ondergrond	0	0	0	700	700	0	0	0	0	0
Diverse bijdragen	0	0	0	190	190	0	0	0	0	0
Geonovum	2.393	0	2.393	0	2.393	0	0	0	0	2.493
ICTU	429	0	429	2.321	2.750	250	250	0	0	0
Nationaal Groeifonds	998	0	998	143	1.141	47	35	22	0	0
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>3.909</i>	<i>0</i>	<i>3.909</i>	<i>232</i>	<i>4.141</i>	<i>2.268</i>	<i>1.508</i>	<i>8</i>	<i>8</i>	<i>5.736</i>
Diversen projecten ruimtelijke kwaliteit	3.649	0	3.649	- 3.649	0	760	0	0	0	5.468
Gebiedsontwikkeling	0	0	0	2.300	2.300	0	0	0	0	0
Nationaal Groeifonds	260	0	260	8	268	8	8	8	8	268
Basisregistratie ondergrond	0	0	0	73	73	0	0	0	0	0
Ruimtelijk instrumentarium (diversen)	0	0	0	1.500	1.500	1.500	1.500	0	0	0
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>8.409</i>	<i>0</i>	<i>8.409</i>	<i>379</i>	<i>8.788</i>	<i>- 2.612</i>	<i>- 2.600</i>	<i>- 2.600</i>	<i>- 2.600</i>	<i>5.086</i>
RVB	3.136	0	3.136	279	3.415	- 12	0	0	0	2.413
RWS (Leefomgeving)	5.147	0	5.147	- 1.200	3.947	- 2.600	- 2.600	- 2.600	- 2.600	2.547
Uitvoering gebiedsontwikkeling	0	0	0	1.400	1.400	0	0	0	0	0
RIVM	126	0	126	- 100	26	0	0	0	0	126
5.2 Omgevingswet	79.976	0	79.976	- 990	78.986	3.487	3.259	3.337	3.653	35.871
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>4.500</i>	<i>0</i>	<i>4.500</i>	<i>961</i>	<i>5.461</i>	<i>990</i>	<i>85</i>	<i>104</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Eenvoudig Beter	4.500	0	4.500	961	5.461	990	85	104	0	0
<i>Opdrachten</i>	<i>7.738</i>	<i>0</i>	<i>7.738</i>	<i>- 5.389</i>	<i>2.349</i>	<i>- 990</i>	<i>- 85</i>	<i>- 104</i>	<i>0</i>	<i>3.611</i>
Aan de Slag	7.738	0	7.738	- 5.585	2.153	- 990	- 85	- 104	0	3.611
Serviceteam Rijk	0	0	0	196	196	0	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>61.806</i>	<i>0</i>	<i>61.806</i>	<i>- 11.285</i>	<i>50.521</i>	<i>2.443</i>	<i>3.192</i>	<i>3.260</i>	<i>3.587</i>	<i>26.837</i>

	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, be- groting t amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Kadaster	61.804	0	61.804	- 11.778	50.026	2.443	3.192	3.260	3.587	26.837
Geonovum	0	0	0	298	298	0	0	0	0	0
ICTU	0	0	0	195	195	0	0	0	0	0
Serviceteam Rijk	2	0	2	0	2	0	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>5.932</i>	<i>0</i>	<i>5.932</i>	<i>14.723</i>	<i>20.655</i>	<i>1.044</i>	<i>67</i>	<i>77</i>	<i>66</i>	<i>5.423</i>
Serviceteam Rijk	951	0	951	35	986	39	0	0	0	1.224
Aan de Slag	4.981	0	4.981	14.688	19.669	1.005	67	77	66	4.199
Ontvangsten	3.824	0	3.824	0	3.824	0	0	0	0	3.824

Geschatte budgetflexibiliteit

Tabel 14 Geschatte budgetflexibiliteit artikel 5

	2024
juridisch verplicht	73%
bestuurlijk gebonden	5%
beleidsmatig gereserveerd	22%
nog niet ingevuld/vrij te besteden	0%

Juridisch verplicht

Van het totale uitgavenbudget op artikel 5 is 73% juridisch verplicht.

5.1 Ruimtelijke ordening

Opdrachten

Gebiedsontwikkeling

Dit betreft een reallocatie van € 3,7 mln. voor NOVEX naar de instrumenten bijdrage aan medeoverheden en bijdrage aan agentschappen om de uitgaven op de juiste instrumenten te kunnen verantwoorden.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

Kadaster (basisregistraties)

Dit is het saldo van meerdere mutaties. Het betreft onder andere een reallocatie van € 2,1 mln. binnen hetzelfde instrument naar ICTU in het kader van Zicht op Nederland datafundement.

ICTU

Dit betreft met name een reallocatie van € 2,1 mln. binnen hetzelfde instrument vanaf Kadaster (basisregistraties) naar ICTU in het kader van Zicht op Nederland datafundement.

Bijdrage aan medeoverheden

Diverse projecten ruimtelijke kwaliteit

Dit betreft hoofdzakelijk een kasschuif van € 2,6 mln. van 2024 naar 2029, omdat op verzoek van de gemeente Venlo de vaststellingsdatum van de BIRK-subsidie is uitgesteld.

Gebiedsontwikkeling

Deze mutatie betreft een reallocatie van € 2,3 mln. om de NOVEX-middelen op het juiste instrument te verantwoorden.

Bijdrage aan agentschappen

RWS (leefomgeving)

In verband met de overgang van werkzaamheden voor het Omgevingsloket Online naar het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) wordt van het agentschap Rijkswaterstaat in 2024 € 1,2 mln. gerealloceerd. Het grootste deel van deze reallocatie (€ 0,8 mln.) gaat naar bijdrage aan ZBO's/RTW's (Kadaster), artikelonderdeel 5.2 Omgevingswet, als bijdrage aan beheer van het DSO.

5.2 Omgevingswet

Opdrachten

Aan de slag

Dit betreft hoofdzakelijk een reallocatie van € 3,7 mln. van opdrachten naar externe inhuur. Vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden medeoverheden ondersteund in de implementatieopgave, mede door de inzet van Regionale Invoeringsondersteuningscoaches (RIO's).

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

Kadaster

Er vinden meerdere reallocaties plaats om middelen op de juiste instrumenten te verantwoorden.

In de eerste plaats vindt er een reallocatie plaats van € 6,0 mln. van bijdrage aan ZBO's/RWT's naar bijdrage aan agentschappen ten behoeve van de beheerskosten Stelsel Omgevingswet (DSO-LV) uitgevoerd door Rijkswaterstaat. Ook wordt € 1,6 mln. gerealloceerd naar bijdrage aan agentschappen (Logius en Rijkswaterstaat) voor de ontwikkeling en afbouw van DSO-LV.

In 2024 vindt een reallocatie van bijdrage aan ZBO's/RWT's naar agentschappen plaats van € 5,7 mln. om de bijdrage van Operationeel Beheer Organisatie (OBO) ten behoeve van de jaaropdracht Informatiepunt Leefomgeving (Rijkswaterstaat) op het juiste instrument te verantwoorden.

In verband met de overgang van werkzaamheden voor het Omgevingsloket Online naar het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) wordt in 2024 € 0,8 mln. gerealloceerd van bijdrage aan agentschappen (RWS) artikelonderdeel ruimtelijke ordening naar bijdrage aan ZBO (Kadaster), om zo de uitgaven op het juiste instrument en artikelonderdeel te kunnen verantwoorden.

Daarnaast is de loon- en prijsbijstelling tranche 2024 toegevoegd aan het budget van het Kadaster. In 2024 bedraagt deze bijstelling € 1,3 mln. en in de jaren 2025-2029 gemiddeld € 0,9 mln.

Bijdrage aan agentschappen

Aan de slag

Er vinden meerdere reallocaties plaats om middelen op de juiste instrumenten te verantwoorden.

In de eerste plaats betreffen dit reallocaties van bijdrage aan ZBO's/RWT's naar agentschappen ten behoeve van de landelijke voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO-LV). Er wordt in 2024 € 6,0 mln. naar Rijkswaterstaat gereallocationeerd voor de beheerkosten van DSO-LV. Ook wordt € 1,6 mln. gereallocationeerd naar Logius en Rijkswaterstaat voor het ontwikkelen van DSO-LV.

In 2024 vindt een reallocatie plaats van bijdrage aan ZBO's/RWT's naar bijdrage aan agentschappen van € 5,7 mln. om de bijdrage van Operationeel Beheer Organisatie (OBO) ten behoeve van de jaaropdracht Informatiepunt Leefomgeving (Rijkswaterstaat) op het juiste instrument te verantwoorden.

3.6 Artikel 6. Overheidsdienstverlening en informatiesamenleving

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 15 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 6 Overheidsdienstverlening en informatiesamenleving (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
	Verplichtingen	536.087	0	536.087	- 6.605	529.482	- 569	- 1.910	- 3.698	- 4.247	626.057
	Uitgaven	536.087	0	536.087	- 2.005	534.082	631	- 1.910	- 3.698	- 4.247	626.057
6.2	Overheidsdienstverlening, informatiebeleid en informatiesamenleving	104.719	0	104.719	- 11.276	93.443	- 9.975	- 11.381	- 11.487	- 11.573	89.144
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	13.617	0	13.617	881	14.498	61	0	0	0	7.588
	Overheidsdienstverlening	13.617	0	13.617	881	14.498	61	0	0	0	7.588
	<i>Opdrachten</i>	49.041	0	49.041	- 19.436	29.605	- 9.983	- 11.328	- 11.434	- 11.520	39.551
	Overheidsdienstverlening	14.397	0	14.397	- 7.401	6.996	- 6.780	- 6.925	- 7.181	- 7.267	9.518
	Informatiesamenleving	34.644	0	34.644	- 12.035	22.609	- 3.203	- 4.403	- 4.253	- 4.253	30.033
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	17.966	0	17.966	100	18.066	0	0	0	0	17.964
	CBS	130	0	130	1.580	1.710	0	0	0	0	128
	KvK	200	0	200	0	200	0	0	0	0	367
	ICTU	15.589	0	15.589	- 1.580	14.009	0	0	0	0	15.422
	Diverse bijdragen	2.047	0	2.047	100	2.147	0	0	0	0	2.047
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	839	0	839	500	1.339	0	0	0	0	839
	Gemeenten	709	0	709	500	1.209	0	0	0	0	709
	Provincies	130	0	130	0	130	0	0	0	0	130
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	89	0	89	7	96	0	0	0	0	89
	Digitale dienstverlening	89	0	89	7	96	0	0	0	0	89
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	23.114	0	23.114	6.725	29.839	0	0	0	0	23.113
	RVO	2.647	0	2.647	1.665	4.312	0	0	0	0	2.647
	RODI	666	0	666	1.956	2.622	0	0	0	0	666
	Logius	18.078	0	18.078	3.104	21.182	0	0	0	0	18.077
	RDI	1.723	0	1.723	0	1.723	0	0	0	0	1.723
	<i>Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken</i>	53	0	53	- 53	0	- 53	- 53	- 53	- 53	0
	Buitenlandse Zaken (V)	53	0	53	- 53	0	- 53	- 53	- 53	- 53	0
6.5	Identiteitsstelsel	37.386	0	37.386	4.113	41.499	1.402	1.110	985	940	38.422
	<i>Opdrachten</i>	1.460	0	1.460	- 757	703	45	42	37	37	1.598
	Identiteitsstelsel	1.460	0	1.460	- 757	703	45	42	37	37	1.598

	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	3.409	0	3.409	42	3.451	137	129	114	109	3.522
Diverse bijdragen	0	0	0	290	290	0	0	0	0	0
ICTU	3.409	0	3.409	- 248	3.161	137	129	114	109	3.522
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	3.365	0	3.365	381	3.746	148	137	122	115	3.449
Gemeenten	3.365	0	3.365	381	3.746	148	137	122	115	3.449
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	29.152	0	29.152	4.447	33.599	1.072	802	712	679	29.853
RvIG	29.152	0	29.152	4.447	33.599	1.072	802	712	679	29.853
6.7 Hoogwaardige dienstverlening één overheid	63.023	0	63.023	- 954	62.069	- 114	- 326	- 790	- 811	146.505
<i>Subsidies (regelingen)</i>	3.891	0	3.891	1.371	5.262	145	136	121	115	4.010
Hoogwaardige dienstverlening één overheid	3.891	0	3.891	- 1.029	2.862	145	136	121	115	4.010
VNG	0	0	0	2.400	2.400	0	0	0	0	0
<i>Opdrachten</i>	12.586	0	12.586	- 10.738	1.848	- 1.870	- 1.911	- 1.516	- 966	107.415
Hoogwaardige dienstverlening één overheid	12.586	0	12.586	- 10.738	1.848	- 1.870	- 1.911	- 1.516	- 966	107.415
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	457	0	457	10.879	11.336	565	565	565	0	1.022
ICTU	457	0	457	7.549	8.006	565	565	565	0	1.022
CBS	0	0	0	116	116	0	0	0	0	0
KvK	0	0	0	753	753	0	0	0	0	0
Diverse bijdragen	0	0	0	2.461	2.461	0	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	23.205	0	23.205	- 3.935	19.270	0	0	0	0	22.147
Gemeenten	23.205	0	23.205	- 3.935	19.270	0	0	0	0	22.147
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	22.884	0	22.884	1.469	24.353	1.046	884	40	40	11.911
Logius	2.536	0	2.536	- 2.000	536	0	0	0	0	2.536
RvIG	11.714	0	11.714	3.469	15.183	1.046	884	40	40	1.654
AZ-DPC	7.998	0	7.998	0	7.998	0	0	0	0	7.085
Diverse bijdragen	636	0	636	0	636	0	0	0	0	636
6.8 Generieke Digitale Infrastructuur	330.959	0	330.959	6.112	337.071	9.318	8.687	7.594	7.197	351.986
<i>Subsidies (regelingen)</i>	0	0	0	4.559	4.559	0	0	0	0	0
Doorontwikkeling en innovatie digitale overheid	0	0	0	4.559	4.559	0	0	0	0	0
<i>Opdrachten</i>	65.837	0	65.837	- 50.964	14.873	1.570	1.672	1.458	1.382	67.274
Doorontwikkeling en innovatie	65.837	0	65.837	- 50.964	14.873	1.570	1.672	1.458	1.382	67.274
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	6.713	0	6.713	7.144	13.857	160	171	149	141	6.859
KvK	6.713	0	6.713	72	6.785	160	171	149	141	6.859
ICTU	0	0	0	6.354	6.354	0	0	0	0	0
RDW	0	0	0	718	718	0	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	258.409	0	258.409	45.373	303.782	7.588	6.844	5.987	5.674	277.853
Logius	239.081	0	239.081	40.603	279.684	7.127	6.353	5.559	5.268	258.104
RvIG	10.687	0	10.687	115	10.802	255	271	237	224	10.920
RVO	7.896	0	7.896	4.165	12.061	188	201	175	166	8.068
RDI	745	0	745	8	753	18	19	16	16	761
Diverse bijdragen	0	0	0	482	482	0	0	0	0	0
Ontvangsten	10.927	0	10.927	0	10.927	0	0	0	0	10.927

Geschatte budgetflexibiliteit

Tabel 16 Geschatte budgetflexibiliteit artikel 6

	2024
juridisch verplicht	65%
bestuurlijk gebonden	28%
beleidsmatig gereserveerd	7%
nog niet ingevuld/vrij te besteden	0%

Juridisch verplicht

Van het totale uitgavenbudget op artikel 6 is 65% juridisch verplicht.

6.2 Overheidsdienstverlening, informatiebeleid en informatiesamenleving

Opdrachten

Overheidsdienstverlening

Er wordt een structurele reeks van jaarlijks € 1,3 mln. overgeboekt naar het Ministerie van Buitenlandse Zaken voor de online dienstverlening voor het verstrekken van een DigiD aan Nederlanders in het buitenland. Daarnaast wordt ca. € 1 mln. gerealloceerd naar het instrument bijdragen aan agentschappen voor de bijdrage Compensatieregeling eHerkenning. Deze regeling wordt uitgevoerd door de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO). Verder wordt er structureel ca. € 3,7 mln. ingezet op artikel 11 voor het versterken van de vereiste uitvoering en kennis. Tot slot is er structureel € 4,7 mln. op de meerjarige begroting bijgesteld.

Daarnaast is de loon- en prijsbijstelling tranche 2024 verwerkt. Dit gaat om € 3,8 mln. voor 2024 aflopend naar € 2,4 mln. in 2029.

Informatiesamenleving

In het kader van het programma Werk aan Uitvoering (WaU) wordt € 2,5 mln. ingezet via artikel 6.5 voor de invoering van het Burgerservicenummer (BSN) in Caribisch Nederland. Daarnaast wordt ca. € 1,5 mln. gerealloceerd naar het instrument bijdrage aan agentschappen voor het AI Validatieteam bij de Rijksorganisatie Digitalisering en Innovatie (RODI) en wordt binnen het instrument € 1,2 mln. naar 2025 geschoven voor de vaststelling van de WaU-subsidie Statuur van de Overheid. Verder wordt er ca. € 3,1 mln. ingezet op artikel 11 voor externe inhuur voor WaU 1 Loket en het versterken van vereiste uitvoering en kennis. Tot slot is er structureel € 2,3 mln. op de meerjarige begroting bijgesteld.

Bijdrage aan medeoverheden

Gemeenten

Dit betreft een specifieke uitkering overheidsbrede loketten voor het opstarten, inrichten en uitvoeren van het praktijkinitiatief in het kader van het programma Inrichten overheidsbrede loketten. Hiervoor is de inzet van een projectleider op locatie en enkele overheidsdienstverleners noodzakelijk. De middelen worden als specifieke uitkering overgemaakt naar de gemeenten Amsterdam, Best, Enschede, Utrecht en het samenwerkingsverband WerkSaam ten behoeve van het praktijkinitiatief.

Hieronder is een overzicht opgenomen waarin, conform artikel 17 lid 2 van de Financiële-verhoudingenwet, de maximaal te ontvangen bedragen per gemeente/provincie zijn opgenomen.

Tabel 17 Specifieke uitkering Overheidsbrede loketten

Gemeente Amsterdam	€ 100.000,-
Gemeente Best	€ 100.000,-
Gemeente Enschede	€ 100.000,-
Gemeente Utrecht	€ 100.000,-
WerkSaam West-Friesland	€ 100.000,-
Totaal	€ 500.000,-

6.5 Identiteitsstelsel

Bijdrage aan agentschappen

RvIG

De loon- en prijsbijstelling tranche 2024 is verwerkt. Dit gaat om € 1,0 mln. voor 2024 aflopend naar € 0,7 mln. in 2029.

6.7 Hoogwaardige dienstverlening één overheid

Opdrachten

Hoogwaardige dienstverlening één overheid

Dit betreft een saldo van diverse mutaties, waaronder een reallocatie van circa € 7,1 mln. naar het instrument bijdragen aan ZBO's/RWT's om de bijdragen aan ICTU voor Digitale toegankelijkheid en Gebruiker Centraal op het juiste instrument te verantwoorden. Daarnaast is er een overboeking van circa € 1,2 mln. van de begroting van BZK naar de begroting van EZK ten behoeve van het project Norm engineering dat wordt uitgevoerd door TNO. En tot slot een bijstelling van de begroting van € 1,3 mln. in 2024 en vanaf 2025 structureel € 2,5 mln. op het instrument opdrachten.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

ICTU

Dit betreffen meerdere reallocaties van cumulatief circa € 7,1 mln. om de middelen voor de bijdragen aan ICTU voor Digitale toegankelijkheid en Gebruiker Centraal op het juiste instrument te verantwoorden.

6.8 Generieke Digitale Infrastructuur

Opdrachten

Doorontwikkeling en innovatie

Dit betreft een reallocatie van circa € 51 mln. om de inzet van het Vernieuwingsbudget van de Generieke Digitale Infrastructuur (GDI) 2024 op de juiste instrumenten te verantwoorden. De middelen worden conform de verdeling van het vernieuwingsbudget in het GDI-programmeringsplan 2024 ingezet. Dit betreft onder meer de subsidies uitwerking en borging Digikoppeling, Application Programming Interfaces (API's), Durf en doe platform en Standaard Dienstverlening Overheidsportalen. Daarnaast worden middelen ingezet op het instrument bijdragen aan ZBO's/Rwt's voor ICTU: de Single Digital Gateway (SDG) fase 2 en Europese Digitale Identiteit (EDI), en aan RDW voor de large scale pilots EU Consortium Potential. Tot slot worden middelen ingezet via bijdragen aan Agentschappen aan Logius en RVO voor onder andere de Herbouw Digipoort, het Stelsel Toegang, het Federatief Berichtenstelsel en de doorontwikkeling MijnOverheid.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

ICTU

Er wordt € 6,4 mln. gerealiseerd vanuit het instrument opdrachten voor de inzet van het Vernieuwingsbudget van de GDI.

Bijdrage aan agentschappen

Logius

Er wordt € 32,5 mln. gerealiseerd vanuit het instrument opdrachten voor de inzet van het Vernieuwingsbudget van de GDI.

Daarnaast is de loon- en prijsbijstelling tranche 2024 verwerkt. Dit gaat om € 7,4 mln. voor 2024 aflopend naar € 5,5 mln. in 2029.

RVO

Er wordt ca. € 4,1 mln. gerealiseerd vanuit het instrument opdrachten voor de inzet van het Vernieuwingsbudget van de GDI.

3.7 Artikel 7. Werkgevers- en bedrijfsvoeringsbeleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 18 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 7 Werkgevers- en bedrijfsvoeringsbeleid (bedragen x € 1.000)										
	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletore begroting (4)	Stand 1e suppletore begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Art. Verplichtingen	85.588	0	85.588	- 177	85.411	- 2.477	- 770	- 1.139	- 1.287	97.527
Uitgaven	86.189	0	86.189	- 4.138	82.051	- 1.283	- 1.376	2.090	- 1.143	97.527
7.1 Werkgevers- en bedrijfsvoeringsbeleid	80.551	0	80.551	- 4.138	76.413	- 883	- 976	2.490	- 843	94.389
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>7.179</i>	<i>0</i>	<i>7.179</i>	<i>561</i>	<i>7.740</i>	<i>223</i>	<i>222</i>	<i>155</i>	<i>154</i>	<i>8.137</i>
Diverse subsidies	1.347	0	1.347	0	1.347	0	0	0	0	1.247
Overlegstelsel	1.201	0	1.201	0	1.201	0	0	0	0	1.901
POK - Ambtelijk Vakmanschap	0	0	0	67	67	67	66	0	0	0
Bedrijfsvoeringsbeleid	226	0	226	10	236	12	12	11	10	237
POK - Leiderschap, diversiteit en inclusie	98	0	98	0	98	0	0	0	0	24
Ondersteuning koepels implementatie Woo	863	0	863	0	863	0	0	0	0	863
Kwaliteit management rijksdienst	20	0	20	0	20	0	0	0	0	0
Compensatie Waterschappen Woo (structureel)	3.356	0	3.356	0	3.356	0	0	0	0	3.865
POK - Bevorderen veilig werk- en meldklimaat	68	0	68	484	552	144	144	144	144	0
<i>Opdrachten</i>	<i>52.706</i>	<i>0</i>	<i>52.706</i>	<i>- 11.232</i>	<i>41.474</i>	<i>338</i>	<i>4</i>	<i>- 595</i>	<i>- 842</i>	<i>76.318</i>
Bedrijfsvoeringsbeleid	11.748	0	11.748	- 4.807	6.941	- 1.276	- 1.493	- 1.783	- 1.914	21.666
Kwaliteit management rijksdienst	4.412	0	4.412	869	5.281	104	97	86	82	4.465
Werkgeversbeleid	1.942	0	1.942	- 400	1.542	- 505	- 387	- 403	- 441	1.725
Informatiehuishouding	30.554	0	30.554	- 12.576	17.978	2.001	1.844	1.614	1.542	46.639
Doorontwikkeling Rijksbrede ICT- voorziening	0	0	0	2.000	2.000	0	0	0	0	0
POK - Ambtelijk Vakmanschap	1.447	0	1.447	59	1.506	1	23	21	20	1.080
POK - Leiderschap, diversiteit en inclusie	536	0	536	15	551	14	4	5	5	269

	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletioire begroting (4)	Stand 1e suppletioire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
POK - Bevorderen veilig werk- en meldklimaat	713	0	713	- 499	214	- 125	- 126	- 135	- 136	465
POK - Ondersteuning van melders van misstanden	854	0	854	24	878	24	42	0	0	9
Open Overheid	500	0	500	755	1.255	0	0	0	0	0
Adviescollege ICT	0	0	0	200	200	100	0	0	0	0
Algemene beveiligingseisen Rijksoverheid	0	0	0	3.128	3.128	0	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>7.118</i>	<i>0</i>	<i>7.118</i>	<i>992</i>	<i>8.110</i>	<i>11</i>	<i>11</i>	<i>9</i>	<i>9</i>	<i>4.958</i>
POK - Ambtelijk Vakmanschap	36	0	36	0	36	0	0	0	0	8
Bedrijfsvoeringsbeleid	416	0	416	381	797	0	0	0	0	381
Werkgeversbeleid	2.451	0	2.451	0	2.451	0	0	0	0	2.451
POK - Staat van de Uitvoering	2.215	0	2.215	13	2.228	11	11	9	9	2.118
Diverse bijdragen	2.000	0	2.000	598	2.598	0	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>1.084</i>	<i>0</i>	<i>1.084</i>	<i>0</i>	<i>1.084</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Compensatie Waterschappen Woo (incidenteel)	1.084	0	1.084	0	1.084	0	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>52</i>	<i>0</i>	<i>52</i>	<i>3</i>	<i>55</i>	<i>3</i>	<i>3</i>	<i>3</i>	<i>3</i>	<i>53</i>
Werkgeversbeleid	52	0	52	3	55	3	3	3	3	53
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>12.168</i>	<i>0</i>	<i>12.168</i>	<i>5.583</i>	<i>17.751</i>	<i>- 1.458</i>	<i>- 1.216</i>	<i>2.918</i>	<i>- 167</i>	<i>4.679</i>
POK - Ambtelijk Vakmanschap	319	0	319	0	319	0	0	0	0	17
O&P Rijk (Arbeidsmarktcommunicatie)	4.240	0	4.240	- 1.585	2.655	- 1.600	- 1.316	2.818	- 267	4.138
I-Functie Rijk	0	0	0	500	500	0	0	0	0	0
Bedrijfsvoeringsbeleid	455	0	455	540	995	0	0	0	0	383
Werkgeversbeleid	17	0	17	140	157	140	100	100	100	108
Doorontwikkeling Rijksbrede ICT- voorziening	0	0	0	2.280	2.280	0	0	0	0	0
POK- Leiderschap, diversiteit en inclusie	137	0	137	2	139	2	0	0	0	33
Diverse bijdragen	4.000	0	4.000	2.678	6.678	0	0	0	0	0
KOOP	2.000	0	2.000	1.300	3.300	0	0	0	0	0
Logius	1.000	0	1.000	- 283	717	0	0	0	0	0
Digitalisering RijksInkoop	0	0	0	11	11	0	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken</i>	<i>244</i>	<i>0</i>	<i>244</i>	<i>- 45</i>	<i>199</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>244</i>
Bedrijfsvoeringsbeleid	244	0	244	- 45	199	0	0	0	0	244
7.2 Pensioenen en uitkeringen	5.638	0	5.638	0	5.638	- 400	- 400	- 400	- 300	3.138
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>5.638</i>	<i>0</i>	<i>5.638</i>	<i>0</i>	<i>5.638</i>	<i>- 400</i>	<i>- 400</i>	<i>- 400</i>	<i>- 300</i>	<i>3.138</i>
Stichting Administratie Indonesische Pensioenen	5.638	0	5.638	0	5.638	- 400	- 400	- 400	- 300	3.138
Ontvangsten	64	0	64	0	64	0	0	0	0	64

Geschatte budgetflexibiliteit

Tabel 19 Geschatte budgetflexibiliteit artikel 7

	2024
juridisch verplicht	29%
bestuurlijk gebonden	44%
beleidsmatig gereserveerd	27%
nog niet ingevuld/vrij te besteden	0%

Juridisch verplicht

Van het totale uitgavenbudget van artikel 7 is 29% juridisch verplicht.

7.1 Werkgevers-en bedrijfsvoeringsbeleid

Opdrachten

Bedrijfsvoeringsbeleid

In 2024 is deze post naar beneden bijgesteld met € 1,8 mln. De bijstelling in 2025 bedraagt € 1 mln. en loopt op in de jaren daarna naar € 1,7 mln. structureel.

Werkgeversbeleid

Deze post op de begroting wordt structureel met € 0,8 mln. naar beneden bijgesteld.

Informatiehuishouding

Dit betreft een saldo van diverse mutaties.

Er vinden meerdere reallocaties plaats van middelen voor Informatiehuishouding (IHH) van in totaal circa € 7,8 mln. om de kosten op de juiste instrumenten te kunnen verantwoorden.

Vanuit BZK en Financiën vindt een reallocatie en een overboeking plaats van circa € 1 mln. per ministerie ten behoeve van het startbudget voor het programma Beter Samen Werken (BSW).

Daarnaast vinden er meerdere overboekingen plaats afkomstig van de begroting van BZK. Het betreft onder andere een overboeking van € 5,1 mln. voor de verdere opbouw en versterking van de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed (IO&E) van het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap (OCW). Daarnaast is € 2,6 mln. overgeboekt naar het Nationaal Archief (NA) ten behoeve van de uitvoering van de verschillende projecten uit de generiek projectenportfolio. Ook vindt een overboeking plaats van € 0,7 mln. naar de Dienst Publiek en Communicatie (DPC) van het ministerie van Algemene Zaken (AZ). DPC begint in 2024 met het realiseren van de overzichtspagina voor de Woo-index. DPC verzorgt de redactie en controle op de metadatering van beslisnota's die actief openbaar worden gemaakt en publiceert deze op rijksoverheid.nl.

Verder is de loon- en prijsbijstelling tranche 2024 verwerkt. Dit gaat om € 1,9 mln. voor 2024 aflopend naar € 1,6 mln. in 2029.

Doorontwikkeling Rijksbrede ICT-voorziening

Voor het uitvoeren van een onderzoek naar de beveiliging van hoog gerubriceerde werkplekken is € 2 mln. toegevoegd aan artikel 7. De middelen à € 2,0 mln. zijn met name bedoeld voor de personele inzet van het projectteam dat hieraan invulling zal geven.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

Bedrijfsvoeringsbeleid

In 2024 wordt deze post op de begroting naar beneden bijgesteld met € 0,5 mln.

Bijdrage aan agentschappen

O&P Rijk (arbeidsmarktcommunicatie)

Vanaf 2025 wordt de begroting naar beneden bijgesteld met € 0,9 mln. aflopend naar € 0,1 mln. op de meerjarige begroting.

7.2 Pensioenen en uitkeringen

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

Stichting Administratie Indonesische Pensioenen

Vanaf 2025 wordt deze post op de begroting met circa € 0,4 mln. structureel naar beneden bijgesteld.

3.8 Artikel 9. Uitvoering Rijksvastgoedbeleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 20 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 9 Uitvoering Rijksvastgoedbeleid (bedragen x € 1.000)										
	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Art. Verplichtingen	161.920	0	161.920	25.288	187.208	17.112	10.394	9.936	15.153	262.532
Uitgaven	161.920	0	161.920	25.288	187.208	17.112	10.394	9.936	15.153	262.532
9.1 Doelmatige Rijkshuisvesting	88.284	0	88.284	22.779	111.063	14.969	8.366	8.094	13.358	187.801
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>88.284</i>	<i>0</i>	<i>88.284</i>	<i>22.779</i>	<i>111.063</i>	<i>14.969</i>	<i>8.366</i>	<i>8.094</i>	<i>13.358</i>	<i>187.801</i>
RVB (Bijdrage voor huisvesting Koninklijk Huis)	17.335	0	17.335	224	17.559	463	434	385	368	18.441
RVB (Bijdrage voor huisvesting Hoge Colleges van Staat)	53.377	0	53.377	13.410	66.787	7.988	2.495	2.341	7.658	146.993
RVB (Bijdrage voor huisvesting Ministerie van AZ)	6.628	0	6.628	214	6.842	190	178	156	149	6.983
RVB (Bijdrage voor monumenten)	3.966	0	3.966	3.466	7.432	1.131	76	59	33	3.298
RVB (Bijdrage voor rijkshuisvesting)	6.978	0	6.978	465	7.443	197	183	153	150	7.086
RVB (Bijdrage voor compensatiegronden en erfpachtrechten)	0	0	0	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
9.2 Beheer materiële activa	73.636	0	73.636	2.509	76.145	2.143	2.028	1.842	1.795	74.731

	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletioire begroting (4)	Stand 1e suppletioire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	73.636	0	73.636	2.509	76.145	2.143	2.028	1.842	1.795	74.731
RVB	15.214	0	15.214	1.166	16.380	802	802	802	802	15.878
RVB (Onderhoud en beheerkosten)	5.225	0	5.225	- 129	5.096	89	53	0	0	4.628
RVB (Zakelijke lasten)	53.197	0	53.197	1.472	54.669	1.252	1.173	1.040	993	54.225
Ontvangsten	102.984	0	102.984	26.448	129.432	5.000	5.000	4.950	4.900	96.072

Geschatte budgetflexibiliteit

Tabel 21 Geschatte budgetflexibiliteit artikel 9

	2024
juridisch verplicht	92%
bestuurlijk gebonden	0%
beleidsmatig gereserveerd	8%
nog niet ingevuld/vrij te besteden	0%

Juridisch verplicht

Van het totale uitgavenbudget op artikel 9 is 92% juridisch verplicht.

9.1 Doelmatige Rijkshuisvesting

Bijdrage aan agentschappen

RVB (bijdrage voor huisvesting Koninklijk Huis)

Dit betreft de toedeling van de loon- en prijsbijstelling 2024 aan de bijdrage voor huisvesting van het Koninklijk huis.

RVB (bijdrage voor Hoge Colleges van Staat)

Dit betreft een saldo van diverse mutaties. De loon- en prijsbijstelling tranche 2024 is toegevoegd aan het budget. In de jaren 2024-2029 bedraagt deze gemiddeld € 1,7 mln.

Er zijn aanvullende eisen gesteld op het gebied van veiligheid, functionaliteit en instandhouding van Bezuidenhoutseweg 67 omdat dit gebouw langer wordt gebruikt dan eerder was voorzien. Verouderde technische installaties moeten bijvoorbeeld vervangen worden om aan wettelijke verplichtingen te voldoen. Ook moet op basis van onderzoek de interne veiligheid en brandveiligheid worden verbeterd. Hiervoor wordt in 2024 € 2,3 mln. en in 2025 € 5,5 mln. toegevoegd.

Net als in 2023 worden in 2024 kosten gemaakt voor de inzet van het programmabureau en het omgevingsmanagement (circa € 3,5 mln. in 2024) en de beveiligings- en leegstandskosten van het Binnenhofcomplex voor de periode tussen het vertrek van de gebruikers en het contracteren van de aannemers voor de uitvoeringswerkzaamheden (circa € 7,0 mln. in 2024). Beide kosten zijn gegeven hun aard niet activeerbaar bij het RVB en vormen geen onderdeel van het reguliere investeringsbudget bij huisvestingsprojecten.

In 2025 wordt € 0,5 mln. beschikbaar gesteld voor onderzoek naar het toekomstig gebruik van de Grafelijke Zalen en de manier waarop fiets-parkeren in de pleingarage het meest efficiënt en effectief gerealiseerd kan worden.

In 2024 zijn geactualiseerde ontwerpen van de Tweede Kamer, Algemene Zaken, Raad van State en de Eerste Kamer opgeleverd. Daarnaast is circa 80% van de onderzoeken (archeologie, bouwkundig en asbest) afgerond. Eind 2023 zijn de eerste prijsopgaven van aannemers ontvangen voor de renovatie van de Tweede Kamer en de Kelderbak, waarvan de contractvorming in 2024 staat gepland. Op basis van deze ontwerpramingen, de onderzoeksuitkomsten en prijsopgaven is de huidige prognose dat langjarig extra middelen nodig zijn voor de huisvesting van de gebruikers van het binnenhof.

Om de contracten af te kunnen sluiten wordt in 2028 € 5,3 mln. en vanaf 2029 structureel € 63,1 mln. aan de begroting toegevoegd. Bij de voorjaarsbesluitvorming 2024 zijn alleen middelen aan de begroting toegevoegd voor zover deze daadwerkelijk tot de voorjaarsbesluitvorming 2025 nodig zijn om verplichtingen aan te kunnen gaan. Daarnaast zijn op de aanvullende post middelen gereserveerd voor verplichtingen die na deze periode worden aangegaan en voor mogelijke tegenvallers als gevolg van marktspanning. Het betreft € 3,0 mln. in 2028 en structureel 36,7 mln. vanaf 2029. In de 11e voortgangsrapportage Binnenhof renovatie wordt nadere informatie gegeven over de opbouw en oorzaken van deze tegenvaller.

Voor de tijdelijke huisvesting van de Algemene Rekenkamer wordt een beroep op de aanvullende post gedaan. Daar staan nog middelen die reeds gereserveerd waren voor de tijdelijke huisvesting. Hiermee wordt het laatste deel van € 2,5 mln. opgevraagd en met een kasschuif naar 2029 verplaatst. Daarnaast wordt middels een kasschuif € 1,4 mln. van 2024 naar 2029 verplaatst. Deze middelen worden naar de toekomst verplaatst omdat de beoogde tijdelijke locatie voor huisvesting van de Algemene Rekenkamer geen doorgang kon vinden. Er is een nieuwe locatie gevonden, maar het kasritme verschuift hierdoor in de tijd.

RVB (bijdrage voor Algemene Zaken)

Door een toename van het aantal fte's bij het ministerie van AZ is er op Bezuidenhoutseweg 73 te weinig ruimte. Daarom wordt er gebruik gemaakt van aanvullende huisvesting op Bezuidenhoutseweg 20. In de periode tot 2029 worden middelen toegevoegd voor de tijdelijke huisvesting van het ministerie van AZ. Hier is in 2024 € 0,4 mln. voor beschikbaar, en daarna € 0,55 mln. in de jaren 2025 t/m 2029. Daarnaast is de loon- en prijsbijstelling tranche 2024 toegevoegd aan het budget.

RVB (bijdrage voor monumenten)

Bij jachtslot 't Oude Loo moet groot onderhoud plaatsvinden. Dit valt duurder uit door hogere prijzen in de markt en het elektrisch uitvoeren van werkzaamheden. Onder andere hiervoor worden middelen toegevoegd aan de begroting.

RVB (bijdrage voor compensatiegronden en erfpachtrechten)

Sinds 2023 kunnen de agrarische compensatiegronden van het Rijk niet alleen voor Rijksinfrastructuur en andere taken van rijkspartijen worden ingezet, maar ook voor andere beleidsdoelen die door medeoverheden worden gerealiseerd. Hierdoor is er meer vraag naar het gebruik van compensatiegronden en neemt de beschikbare voorraad af. Daarom is

het gewenst ook aankopen te kunnen doen. Ook is het gewenst om aangeboden erfpachtrechten terug te kopen. De uitgaven kunnen slechts geschieden op moment dat ontvangsten gerealiseerd zijn of op korte termijn worden verwacht. Ten behoeve van deze doelen wordt jaarlijks € 5,0 mln. toegevoegd aan zowel de uitgaven als de ontvangsten.

9.2 Doelmatige Rijkshuisvesting

Bijdrage aan agentschappen

RVB

Dit betreft een saldo van diverse mutaties.

Hoofdzakelijk gaat het om budget dat wordt ingezet om illegale onderverpachting van gronden in bezit van het Rijk tegen te gaan (€ 0,5 mln.) Daarnaast is de loon- en prijsbijstelling tranche 2024 toegevoegd aan het budget van het RVB.

RVB (Zakelijke lasten)

Dit betreft de loon- en prijsbijstelling tranche 2024 voor de zakelijke lasten van het RVB.

Ontvangsten

Sinds 2023 kunnen de agrarische compensatiegronden van het Rijk niet alleen voor naast Rijksinfrastructuur en andere taken van rijkspartijen worden ingezet, maar ook voor andere beleidsdoelen die door medeoverheden worden gerealiseerd. ingezet worden. Hierdoor is er meer vraag naar het gebruik van compensatiegronden en neemt de beschikbare voorraad af. Daarom is het gewenst ook aankopen te kunnen doen. Ook is het gewenst om aangeboden erfpachtrechten terug te kopen. De uitgaven kunnen slechts geschieden op moment dat ontvangsten gerealiseerd zijn of op zeer korte termijn worden verwacht. Ten behoeve van deze doelen wordt voor de periode 2024-2029 jaarlijks € 5,0 mln. toegevoegd aan zowel de uitgaven als de ontvangsten.

Door de verkoop van de pachtboerderijen aan het RVB en de lagere erfpacht en huuropbrengsten vanwege door het ministerie van LNV vastgestelde maximale pachtprizen nemen de ontvangsten uit ingebruikgeving af. Als gevolg hiervan wordt de raming van de ontvangsten in 2024 naar beneden bijgesteld met circa € 3,5 mln.

De ontvangsten omvatten de definitieve afrekening van 2023 van de bevoorschotting aan het RVB uit de begroting van BZK (VII). Deze middelen (circa € 19,4 mln.) worden ingezet voor diverse tegenvallers binnen dit artikel. Daarnaast zijn de ontvangsten uit bodemmaterialen in 2023 hoger uitgevallen dan geraamd. Om dit te verrekenen worden de ontvangsten in 2024 met € 6,0 mln. omhoog bijgesteld. Deze extra ontvangsten komen ten gunste van het generale beeld.

3.9 Artikel 14. Slavernijverleden: fonds en herdenkingscomité

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 22 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 14 Slavernijverleden: fonds en herdenkingscomité (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, amendementen en ISB (2)	Vastge- stelde t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
	Verplichtingen	106.000	0	106.000	3.000	109.000	0	0	0	0	8.000
	Uitgaven	106.000	0	106.000	3.000	109.000	0	0	0	0	8.000
14.0	Slavernijverleden: fonds en herdenkingscomité	106.000	0	106.000	3.000	109.000	0	0	0	0	8.000
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	83.000	0	83.000	3.000	86.000	0	0	0	0	8.000
	Maatschappelijke initiatieven	50.000	0	50.000	0	50.000	0	0	0	0	0
	Bewustwording, betrokkenheid en doorwerking	25.000	0	25.000	3.000	28.000	0	0	0	0	0
	Herdenkingscomité	8.000	0	8.000	0	8.000	0	0	0	0	8.000
	<i>Opdrachten</i>	23.000	0	23.000	0	23.000	0	0	0	0	0
	Bewustwording, betrokkenheid en doorwerking	23.000	0	23.000	0	23.000	0	0	0	0	0
	Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Geschatte budgetflexibiliteit

Tabel 23 Geschatte budgetflexibiliteit artikel 14

	2023
juridisch verplicht	0%
bestuurlijk gebonden	100%
beleidsmatig gereserveerd	0%
nog niet ingevuld/vrij te besteden	0%

Juridisch verplicht

Van het totale uitgavenbudget op artikel 14 is 0% juridisch verplicht.

Uitgaven

Subsidies (regelingen)

Maatschappelijke initiatieven

Tijdens het vormgeven van artikel 14 was het kasritme nog niet bekend. Inmiddels heeft besluitvorming hierover plaatsgevonden en zijn middels deze kasschuif de middelen in het juiste ritme gezet.

Daarnaast vindt een overboeking plaats van circa € 33,3 mln. verdeeld over de jaren 2024 tot en met 2029 naar hoofdstuk 4 om invulling te geven aan de maatschappelijke initiatieven voor de Caribische delen van het Koninkrijk.

Bewustwording, betrokkenheid en doorwerking

Tijdens het vormgeven van artikel 14 was het kasritme nog niet bekend. Inmiddels heeft besluitvorming hierover plaatsgevonden en zijn middels deze kasschuif de middelen in het juiste ritme gezet.

Daarnaast vinden verschillende overboekingen plaats in de jaren 2024 tot en met 2029 naar verschillende begrotingen om de doorwerking van slavernijverleden te mitigeren op verschillende beleidsterreinen.

Verder wordt via de eindejaarmage € 3 mln. aan middelen toegevoegd voor het programma slavernijverleden.

Opdrachten

Bewustwording, betrokkenheid en doorwerking

Tijdens het vormgeven van artikel 14 was het kasritme nog niet bekend. Inmiddels heeft besluitvorming hierover plaatsgevonden en zijn middels deze kasschuif de middelen in het juiste ritme gezet.

Daarnaast vindt een overboeking plaats van circa € 33,3 mln. verdeeld over de jaren 2024 tot en met 2029 naar hoofdstuk 4 om invulling te geven aan de beleidsintensivering voor de Caribische delen van het Koninkrijk.

4 Niet-beleidsartikelen

4.1 Artikel 11. Centraal apparaat

Tabel 24 Apparaatsuitgaven Kerndeptement (bedragen x € 1.000)

	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletioire begroting (4)	Stand 1e suppletioire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Art. Verplichtingen	621.447	0	621.447	254.303	875.750	89.553	77.094	71.016	66.702	619.294
Uitgaven	622.121	0	622.121	254.303	876.424	89.553	77.094	71.016	66.702	619.294
11.1 Apparaat (excl. AIVD)	622.121	0	622.121	254.303	876.424	89.553	77.094	71.016	66.702	619.294
<i>Personele uitgaven</i>	<i>325.782</i>	<i>0</i>	<i>325.782</i>	<i>156.422</i>	<i>482.204</i>	<i>70.413</i>	<i>58.787</i>	<i>49.643</i>	<i>45.890</i>	<i>304.403</i>
Eigen personeel	292.158	0	292.158	90.516	382.674	70.028	58.589	49.240	45.476	283.450
Inhuur externen	28.038	0	28.038	64.306	92.344	354	167	382	388	16.043
Overige personele uitgaven	5.586	0	5.586	1.600	7.186	31	31	21	26	4.910
<i>Materiële uitgaven</i>	<i>296.137</i>	<i>0</i>	<i>296.137</i>	<i>97.471</i>	<i>393.608</i>	<i>19.128</i>	<i>18.295</i>	<i>21.361</i>	<i>20.800</i>	<i>314.678</i>
Bijdrage SSO's	282.231	0	282.231	71.113	353.344	15.801	15.188	17.445	17.370	295.817
ICT	1.381	0	1.381	16.920	18.301	32	29	26	26	1.407
Overige materiële uitgaven	12.525	0	12.525	9.438	21.963	3.295	3.078	3.890	3.404	17.454
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>202</i>	<i>0</i>	<i>202</i>	<i>410</i>	<i>612</i>	<i>12</i>	<i>12</i>	<i>12</i>	<i>12</i>	<i>213</i>
Diverse bijdragen	202	0	202	410	612	12	12	12	12	213
Ontvangsten	21.120	0	21.120	150.752	171.872	0	0	0	0	21.120

Toelichting

Personele uitgaven

Eigen personeel

Het gaat hier om diverse mutaties, voornamelijk:

De stand van de uitgavenbudgetten voor het tariefgefinancierde deel van Doc-Direkt, OBF en RIS worden op het juiste niveau gebracht. Daarnaast worden er middelen beschikbaar gesteld voor de doorontwikkeling van Doc-Direkt naar een rijksorganisatie voor de Informatiehuishouding.

In het programma Beter Samen Werken (BSW) werken FIN, SZW, VWS en BZK samen om te komen tot een voor Rijkambtenaren duidelijkere en betere ondersteuning van het werkproces van de informatiehuishouding en informatievoorziening, voornamelijk met betrekking tot de Wet Open Overheid. Voor 2024 wordt er € 16,2 mln. aan middelen beschikbaar gesteld. Via een kasschuif wordt € 12,4 mln. van 2024 naar de jaren 2025 (€ 6,2 mln.) en 2026 (€ 6,2 mln.) geschoven om zo de middelen in het juiste kasritme te zetten.

Via een kasschuif worden middelen voor de extra interne capaciteit om aan de versnellingstafels bij te dragen in het juiste ritme te zetten.

Er vindt een reallocatie plaats van artikel 6.2 opdrachten overheidsdienstverlening ten behoeve van het realiseren van beleidsambities met het oog op ontwikkelingen in relatie tot generatieve AI.

De loon- en prijsbijstelling tranche 2024 is verwerkt. Het gaat om € 27,0 mln. voor 2024 aflopend naar € 21,7 mln. in 2029.

Inhuur externen

Het gaat hier om diverse mutaties, voornamelijk:

De stand van de uitgavenbudgetten voor het tariefgefinancierde deel van Doc-Direkt, OBF en RIS worden op het juiste niveau gebracht.

Er vindt een reallocatie plaats van beleidsartikel 5 naar externe inhuur vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet om zo op het juiste instrument te kunnen verantwoorden. Hiermee worden bevoegd gezag ondersteund in hun implementatieopgave door onder andere de inzet van Regionale Invoeringsondersteuningscoaches (RIO's).

Er vindt een reallocatie plaats van beleidsartikel 3 naar externe inhuur om de uitgaven voor het opzetten, ondersteunen en aanjagen van een nieuwe werkwijze rondom capaciteit en uitvoeringskracht woningbouw op het juiste instrument te verantwoorden.

De loon- en prijsbijstelling tranche 2024 is verwerkt. Het gaat om € 7,3 mln. voor 2024 aflopend naar € 0,9 mln. in 2029.

Materiële uitgaven

Bijdrage SSO's

Het gaat hier om diverse mutaties, voornamelijk:

De stand van de uitgavenbudgetten voor het tariefgefinancierde deel van Doc-Direkt, OBF en RIS worden op het juiste niveau gebracht.

De raming van de kosten van de dienstverlening van baten-lastenagent-schappen die via het kerndepartement lopen voor de dienstverleningsovereenkomsten (DVA's) wordt bijgesteld.

De loon- en prijsbijstelling tranche 2024 is verwerkt. Het gaat om € 13,5 mln. voor 2024 oplopend naar € 14,3 mln. in 2029.

ICT

De stand van de uitgavenbudgetten voor het tariefgefinancierde deel van Doc-Direkt, OBF en RIS worden op het juiste niveau. Daarnaast worden er middelen beschikbaar gesteld voor de doorontwikkeling van Doc-Direkt.

Overige materiële uitgaven

De stand van de uitgavenbudgetten voor het tariefgefinancierde deel van Doc-Direkt, OBF en RIS worden op het juiste niveau gebracht.

De loon- en prijsbijstelling tranche 2024 is verwerkt. Het gaat om € 2,1 mln. voor 2024 oplopend naar € 2,8 mln. in 2029.

Ontvangsten

Dit betreft voornamelijk tariefgefinancierde dienstverlening van OBF, RIS en Doc-Direkt. De stand van de ontvangstenbudgetten wordt voor het tariefgefinancierde deel van deze organisaties op het juiste niveau gebracht.

Daarnaast zijn er meerontvangsten van de dienstverlening van de batenlasten agentschappen die via het kerndepartement lopen voor de dienstverleningsovereenkomsten (DVA's). Middels een desaldering worden de geraamde kosten verhoogd. Zie ook de toelichting bij het instrument bijdrage SSO's.

4.2 Artikel 12. Algemeen

Tabel 25 Algemeen (bedragen x € 1.000)

Art.	Ontwerpbe- grotng t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)		Vastgestelde begrotng t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletore begrotng (4)	Stand 1e suppletore begrotng (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
		0	0								
Art. Verplichtingen	199.573	0	199.573	- 103.713	95.860	25.723	40.218	49.010	40.208	12.462	
Uitgaven	199.823	0	199.823	- 103.713	96.110	25.723	40.218	49.010	40.208	12.462	
12.0 Algemeen	199.823	0	199.823	- 103.713	96.110	25.723	40.218	49.010	40.208	12.462	
<i>Subsidies (regelingen)</i>	796	0	796	641	1.437	163	163	161	161	584	
Diverse subsidies	737	0	737	641	1.378	163	163	161	161	525	
Koninklijk Paleis Amsterdam	59	0	59	0	59	0	0	0	0	59	
<i>Opdrachten</i>	635	0	635	94	729	17	15	14	13	733	
(Inter)nationale samenwerking	193	0	193	6	199	6	5	5	5	282	
Diverse opdrachten	442	0	442	88	530	11	10	9	8	451	
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	116	0	116	20	136	0	0	0	0	116	
Diverse bijdragen	15	0	15	20	35	0	0	0	0	15	
POK - BZK transparant	101	0	101	0	101	0	0	0	0	101	
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	175.800	0	175.800	- 140.000	35.800	20.000	40.000	40.000	40.000	0	
Kwijtschelden publieke schulden	160.000	0	160.000	- 140.000	20.000	20.000	40.000	40.000	40.000	0	
Schuldregeling ex-partners	15.800	0	15.800	0	15.800	0	0	0	0	0	
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	12.748	0	12.748	6.175	18.923	5.543	40	8.835	34	1.301	
Eigenaarsbijdrage	11.482	0	11.482	5.771	17.253	5.500	0	8.800	0	0	
POK - BZK transparant	1.257	0	1.257	404	1.661	43	40	35	34	1.292	
Diverse bijdragen	9	0	9	0	9	0	0	0	0	9	
<i>Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken</i>	9.728	0	9.728	29.357	39.085	0	0	0	0	9.728	
Financiën (IXB)	9.728	0	9.728	29.357	39.085	0	0	0	0	9.728	
Ontvangsten	0	0	0	31.300	31.300	0	0	0	0	0	

Toelichting

Bijdrage aan medeoverheden

Kwijtschelden publieke schulden

Voor het kwijtschelden van publieke schulden door medeoverheden, in verband met de gevolgen van de kinderopvangtoeslag affaire, is door het kabinet € 230 mln. beschikbaar gesteld. Met de medeoverheden is afgesproken dat compensatie van de uitgaven en de derving van inkomsten plaats vindt op basis van nacalculatie (werkelijke kosten). Voor 2024 bedraagt het budget € 160 mln. Op basis van de realisatie van 2023 (€ 20

mln.) is een lager bedrag per jaar realistisch. Daarom wordt € 140 mln. van beschikbare budget van 2024 door middel van een kasschuif verspreid over de jaren 2025 tot en met 2028.

Bijdrage aan agentschappen

Eigenaarsbijdrage

Dit betreft een aantal mutaties:

Vervanging HR-IT systemen O&P Rijk

De HR-IT systemen van het agentschap O&P Rijk worden de komende jaren vervangen, waarbij de grootste kosten in 2027 worden voorzien. Vanuit het in 2024 af te romen surplus eigen vermogen van O&P Rijk wordt deze bijdrage (€ 8,8 mln.) beschikbaar gesteld.

Transformatie SSC-ICT

Dit betreffen kosten voor een meerjarig doorontwikkeltraject van SSC-ICT met het doel de interne organisatie beter te laten functioneren tegen het gewenste kwaliteitsniveau én op het juiste beveiligingsniveau. Met de inzet van het af te romen surplus eigen vermogen in 2024 kan € 2 mln. aan kosten in 2024 gedekt worden en wordt er € 5 mln. beschikbaar gesteld voor de transformatie in 2025.

Hybride werken

In de Rijkspanden worden door FMHaaglanden gerichte aanpassingen doorgevoerd in het kader van het hybride werken. Door middel van de inzet van de eindejaarsmarge wordt een deel van de kosten binnen BZK opgelost. De resterende kosten zullen conform afspraak bij de afnemende departementen in rekening worden gebracht.

Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken

Financiën (IXB)

Dit betreft de opgelegde voorlopige aanslag 2024 en de actualisatie van de te betalen vennootschapsbelasting 2023 over de generale ontvangsten voor de veiling van locaties voor benzinstations langs Rijkswegen en bodemwinning.

Ontvangsten

De ontvangsten hebben betrekking op de afoming van de surplussen van het eigen vermogen van het RVB (€ 11,8 mln.). Dit wordt ingezet om problematiek bij beleidsartikel 9 op te lossen. Ook betreft het de afoming van de surplussen bij SSC-ICT (€ 10,7 mln.) ten behoeve van transformatie SSC-ICT en doorontwikkeling Doc Dirkt naar een SSO IHH. Verder betreft het afoming van de surplus O&P van (€ 8,8 mln.) ten behoeve van de vervanging van de HR IT-systemen van O&P Rijk.

4.3 Artikel 13. Nog onverdeeld

Tabel 26 Nog onverdeeld (bedragen x € 1.000)

Art.		Ontwerpbe- groti ng t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastgestelde begroti ng t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroti ng (4)	Stand 1e suppletoire begroti ng (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
	Verplichtingen	0	0	0	2.226	2.226	2.203	1.781	1.452	1.394	1.415
	Uitgaven	0	0	0	2.226	2.226	2.203	1.781	1.452	1.394	1.415
13.0	Nog onverdeeld	0	0	0	2.226	2.226	2.203	1.781	1.452	1.394	1.415
	<i>Nog te verdelen</i>	0	0	0	2.226	2.226	2.203	1.781	1.452	1.394	1.415
	Prijsbijstelling	0	0	0	2.226	2.226	2.203	1.781	1.452	1.394	1.415
	Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

Nog te verdelen

Prijsbijstelling

Dit betreft de restant van prijsbijstelling tranche 2024 na doorverdeling naar andere artikelen.